

Prvýkrát sa stretli dvaja pápeži

František priletel za svojim predchodcom Benediktom. Ten pri ňom vyzeral krehko.

Stovky rokov sa nestalo, že by sa pápež stretol so svojim predchodcom. Stovky rokov totiž žiadny pápež neodstúpil. Keď koncom 13. storočia rezignoval Celestín V., jeho nástupca Bonifác VIII. ho nechal uväzniť a Celestín do roka zomrel. Sobotňajšie stretnutie dvoch pápežov bolo oveľa srdečnejšie, píše BBC. František priletel za svojim predchodcom Benediktom XVI. do jeho dočasného domova v Castel Gandolfo, kde emeritný pápež

ostane do konca apríla, kým pre neho nepripraví komplex priamo vo Vatikáne. Spoločne sa naobedovali aj pomodlili. František odmietol špeciálne výsady, na kolenách sa modlil vedľa Benedikta. „Sme bratia, modlíme sa spolu!“ vyhlásil. Benedikt vyzeral v porovnaní s Františkom krehko, práve zdravotnými problémami zdôvodnil svoje odstúpenie. V zákulisí sa však hovorilo, že za tým môžu byť spory vnútri Vatikánu. Podľa médií preberali aj tieto témy, no Vatikán nevydal žiadne oficiálne komuniké o výsledkoch stretnutia. (mak), SME 25/03/2013

Pápež František odštartoval prípravy na Veľkú noc

Možné zmeny. Cez najdôležitejšie sviatky kresťanského náboženstva by mohlo padnúť rozhodnutie o možnej reforme kúrie.

Pápež František včera začal s prípravami na blížiacu sa veľkonočnú sviatku. Omšou na Kvetnú nedeľu pred 250tisíc pútnikmi odštartoval Veľký týždeň, ktorý vyústi práve do Veľkej noci. Novú hlavu cirkvi pritom čaká náročný týždeň. Práve cez najdôležitejšie sviatky kresťanského náboženstva by malo padnúť rozhodnutie o možnej reforme kúrie. „Niet pochýb, že pre cirkev sa začína nová jar, obnova,“ povedala sestra Emma z Argentíny, ktorá včera prišla na Svätopeterské námestie pozdraviť novú hlavu cirkvi.

Nový vietor

Nakláňal sa a podával ruky stovkám ľudí, bozkával a potľapkával hlavy malých detí, ktoré mu podávali bodyguardi. Tak vyzeralo včerajšie stretnutie nového pápeža so státisícmi veriacich. Ani včera totiž František ako prvý pápež z Latinskej Ameriky nesklamal a zostal verný svojej sponzorskosti. Po omši nastúpil do papamobilu a krúžil pomedzi nadšené masy veriacich. Poslal dokonca bodyguarda Domenica Gianiho za matkou, ktorej dieťa predtým držal, aby žene odovzdal odkaz.

Rady od predchodcu

František potom pobozkal jednej staršej žene ruku, ktorú k nemu vystrela. Mnohých veriacich takéto správanie pápeža príjemne prekvapilo. Nový pápež pritom pútal najväčšiu pozornosť najmä v sobotu. Stretol sa totiž po prvý raz so svojim predchodcom Benediktom. Schôdzka bola vôbec prvým stretnutím úradujúceho a odstúpeného pápeža za posledných najmenej šesť storočí. Stretnutie oboch veľkých mužov cirkvi však bolo výnimočné najmä preto, že obaja sú rozdielne povahy. „František je temperamentnejší. Čo sa týka vystupovania, Benedikt XVI. má nemecký pôvod, preto sa musel počas svojho pontifikátu učiť väčšej otvorenosti,“ povedala pre HN redaktorka Vatikánskeho rozhlasu Mária Fábryová. Jedným z dôvodov návštevy nového pápeža u jeho predchodcu bola podľa poľských médií aj tajná správa slovenského kardinála Jozefa Tomka. Tá je temným dedičstvom ešte z Benediktovej éry, ktoré musí riešiť nový pápež. František sa podľa poľských médií pri reforme kúrie, očakávanej po Veľkej noci, bude riadiť práve tým, čo mu Benedikt poradil, a tým, čo správa hovorí. Či už o korupcii v kúrii, alebo o afére VatiLeaks.

(og), HN 25/03/2013

Kresťania slávia

Kvetnú nedeľu

Nedeľu pred Veľkou nocou oslavujú kresťania ako Kvetnú. Katolíci počas omše svätia ratolesti a oficiálne sa začína svätý týždeň. Boli sme sa pozrieť, ako vítajú najväčšie sviatky roka na východe Slovenska.

I keď je koniec marca, na hore Zvir to vyzera, ako by mali prísť Vianoce a nie Veľká noc. Každoročne na Kvetnú nedeľu sa svätá omša konala na týchto miestach. Pre hustú nádielku snehu sa však veriaci tento rok museli presunúť do neďalekej kaplnky.

Anketa: Muž: „Ani si veľmi dobre neuvedomujeme, že prichádza Veľká noc, keďže je toľko snehu, skôr to vyzera na nejakú ešte veľkonočnú lyžovačku.“

Muž: „Jar je už tu, len ešte ju nevidno.“

Žena: „Je to škoda, no ale my sa prispôbime.“

Alena Gribová, redaktorka: „Pri svätej omši sa dnes na celom svete posväcujú ratolesti. U nás sú to najmä bahniatka. Na severovýchode je ich v týchto dňoch takmer nemožné pozháňať.“

Anketa

Muž: „My sme boli včera s dcérami, tak sa musím priznať, že sme nenašli bahniatka, lebo ešte nerozkvitli.“

Žena: „Nemám, lebo ako nemala som možnosť odkiaľ ich zobrať.“

Alena Gribová, redaktorka: „Dnešnou nedeľou si kresťania pripomínajú slávnostných príchod Ježiša Krista do Jeruzalema. Veriaci ho vtedy vítali palmami a aj vďaka tomu dostala pomenovanie Kvetná.“

Marcel Pisio, duchovný správca hory Zvir: „Kvetná nedeľa je samotným vstupom do, do celého tohto obdobia, do toho veľkého týždňa, v našej východnej cirkvi sa tomuto týždňu hovorí, že je to strastný týždeň.“

Alena Gribová, redaktorka: „Veriaci si počas tohto týždňa pripomínajú ukrižovanie Ježiša Krista a pripravujú sa na pôst. Ten začne Zeleným štvrtkom a bude trvať až do Veľkonočnej nedele.“

STV 1, 24/03/2013

O majetku cirkví v luxuse

Naše štátne inštitúcie nemajú žiadny prehľad o tom, koľko majetku vlastní jednotlivé cirkvi.

Ministerstvo kultúry ich preto oslovilo, či sú ochotné výšku svojho majetku zverejniť.

V Bratislave sa dnes zišlo šesť najväčších kresťanských cirkví, aby na túto požiadavku reagovali.

Šesť kresťanských cirkví sa dnes stretlo v tomto štvorhviezdičkovom hoteli v Bratislave. Téma? Majetok.

Muž: „Kľúčová téma bola štát - cirkev.“

Redaktor: „Štát zastúpený ministerstvom kultúry totiž pred niekoľkými týždňami poslal viacerým cirkvám list, v ktorom sa ich pýta, či budú ochotné hovoriť o výške svojich majetkov.“

Jozef Bednár, hovorca ministerstva kultúry: „Či by boli súčinní a ochotní poskytnúť nám prehľad tohto majetku“

Redaktor: „A toto je reakcia cirkví. Pred novinárov dnes predstavili zástupcovia dvoch najväčších.“

Miloš Klátik, evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku: „Nie je problém v slovenskej republike prísť k tomu, že kto ten majetok má.“

Stanislav Zvolenský, rímskokatolícka cirkev - Konferencia biskupov Slovenska: „Skôr vidíme naozaj aj my otázku v tej oblasti technickej, že by pre nejakú technickú nedokonalosť nevzniklo aj obvinenie, že sme dajakým spôsobom chceli niečo zatajovať.“

Redaktor: „Suma sumárum, cirkvi tvrdia, že so súpisom svojho majetku nemajú problém. Otázkou je, ako to urobiť.“

Jozef Bednár, hovorca ministerstva kultúry: „Konkretizácia požadovaných údajov bude predmetom ďalšieho rokovania expertnej komisie.“

Redaktor: „Hostiteľom rady cirkví, teda dnešného mimoriadneho ekumenického stretnutia kresťanských cirkví bola Konferencia biskupov Slovenska. Po skončení rokovania dnes rada cirkví obedovala v tejto francúzskej reštaurácii štvorhviezdičkového hotela. A zdá sa, že biskupi boli štedrý. Stačilo sa pozrieť na ceny v jedálnom lístku. Celý svet si teraz všímá aktivity nového pápeža Františka, ktorý zdôrazňuje najmä chudobu. Podľa cirkevného analytika je to vý-

Zjednotia sa dve cirkvi?

Najvyšší predstaviteľ gréckej pravoslávnej cirkvi pripustil možnosť opätovného zjednotenia s katolíkmi. Obe cirkvi sa rozdelili pri veľkej schizme v roku 1054. „Znovuzjednotenie by sa mohlo uskutočniť počas budúcich generácií. Pravdepodobne sa to nestane počas môjho života,“ povedal konštantinopolský patriarcha Bartolomej. (čtk), Pravda 26/03/2013

Cirkvi musia nahlásiť svoj majetok

Začnú platiť daň aj zo zvončeka?

Už čoskoro možno budeme vedieť, aký je majetok slovenských kresťanských cirkví. Ich predstavitelia sa zhodli, že zdokladovanie bohatstva pre nich nie je problém. No či sú ochotní platiť daň aj z milodarov, však už povedať nechceli.

Majetok cirkví je vraj identifikovateľný, preto by jeho súpis mal byť zvládnuteľný. „Témou skôr bolo to ako súpis urobiť tak, aby zodpovedal požiadavkám ministerstva. Nechceme, aby pre nejaký technický problém vznikol dojem, že sme chceli niečo zatajovať,“ povedal šéf Konferencie biskupov Slovenska. „Naša cirkev je transparentná. Konajú sa konventy, kde sa diskutuje nielen o množstve, ale aj o pohybe tohto majetku. Ak by šlo iba o štatistické vyrátavanie majetku, v tom nevidím zmysel,“ vyjadril sa biskup evanjelickej cirkvi Miloš Klátik. Keďže na Slovensku sú cirkvi financované zo štátneho rozpočtu, či sme veriaci, alebo nie, na ich fungovanie sa skladáme všetci a povinne. Niektorí dokonca prispievajú ešte aj dobrovoľne prostredníctvom ofery, kvetov, zvončeka alebo iných milodarov. Takéto príjmy cirkvi sa nezdaňujú! Záznamy o daroch vedú samotní kňazi. Nik ich pritom nekontroluje. Zrušením čo najväčšieho počtu výnimiek a úľav na daň z takýchto príjmov cirkví by sa podľa týždenníka Trend polepšilo štátnemu rozpočtu. „O téme zdanenia milodarov sme sa na konferencii nerozprávali. Otázka je to technická, keďže nie som odborníkom, musel by som

konzultovať s odborníkmi,“ vyhol sa Zvolenský téme prehľadnosti darov farníkov cirkvi a zbierkam o kostoloch. „O téme dane z ofery sme sa počas konferencie nerozprávali,“ zopakoval biskup Klátik. Podľa ministerstva financií platia cirkvi daň len zo svojich komerčných činností, medzi ktoré patrí napríklad predaj alebo prenájom nehnuteľností. A tých majú naozaj „požehnané“. „Vzhľadom na skutočnosť, že výnosy z kostolných zbierok patria medzi príjmy oslobodené od dane z príjmov, ktoré neovplyvňujú daňovú povinnosť cirkví, zákon o dani z príjmov nestanovuje osobitnú povinnosť cirkvám predkladať tieto údaje správcovi dane,“ tvrdí ministerstvo financií. Sú však povinné viesť si účtovníctvo, v ktorom „správne a úplne“ vykážu výnos zo zvončeka v daňovom priznaní. (vc)

Nový Čas 23/03/2013

Z tohto cirkev dane neplatí:

- výnosy z kostolných zbierok
- príjmy zo všetkých cirkevných úkonov
- príspevky plynúce registrovaným cirkvám a náboženským spoločnostiam
- obce majú právo znížiť alebo úplne cirkvám odpustiť miestnu daň z budov a pozemkov (daň z nehnuteľností)
- štátne dotácie od ministerstva kultúry (dotácie všeobecne sa nezdaňujú), z ktorých sa financujú platy a odvody duchovných a prispieva sa na prevádzku cirkevných ústredí

zva aj pre predstaviteľov kresťanstva na Slovensku.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Ak samotný pápež, hlava cirkvi zdô-

razňuje chudobnú cirkev pre chudobných, nemalo by to ostať bez povšimnutia ani na nižších úrovniach cirkvi.“

Rado Igaz, Markíza, 22/03/2013

Cirkvi vraj chcú informovať o majetku, len nevedia ako

Cirkvi neodmietajú poskytnúť štátu údaje o svojom majetku. Majú však problém s technickým riešením, ako súpis pripraviť. Informácie od nich žiada ministerstvo kultúry, ktoré ich potrebuje na to, aby mohlo pripraviť nový systém financovania cirkví. Predstavitelia šiestich kresťanských cirkví sa preto spojili, aby sa dohodli, ako majú ďalej v prípade požiadavky ministerstva postupovať. Včera sa historicky zišli prvý raz. Stretnutie iniciovala najsilnejšia katolícka cirkev a nehovorilo sa na ňom len o majetku. Pridaním sa k najsilnejšej cirkvi a prevzatím jej agendy môžu tie ostatné podľa sociológa iba stratiť, pretože tým prídu o svoje špecifiká a stanú sa menej viditeľné. Podľa sociológa Miroslava Tížika stretnutie možno vnímať aj ako posilňovanie pozície najväčšej kresťanskej cirkvi na Slovensku. „Katolícka cirkev dlhodobo vystupuje ako hovorca väčšiny. Za organizáciu stretnutia z ich strany možno vidieť ambíciu ešte viac presadzovať svoje názory,“ vysvetlil sociológ. Pred zavedením nového spôsobu financovania potrebuje ministerstvo kultúry poznať súpis cirkevného majetku. Vďaka nemu zistí, či v novom systéme bude cirkev schopná pomôcť si pri financovaní svojej činnosti aj vlastným majetkom. Cirkevní predstavitelia sa zhodli, že nemajú problém so súpisom majetku, ale s jeho realizáciou. Obávajú sa prípadných obvinení zo zatajovania majetku, a preto chcú ešte prediskutovať, akým spôsobom ho budú spISOVAŤ. Stanislav Zvolenský, predseda Konferencie biskupov Slovenska, sa vyjadril, že zistiť, akým majetkom cirkvi disponujú, môže prakticky každý človek, pretože je identifikovateľný. Miloš Klátik, generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, mu dal za pravdu. „Ako transparentná cirkev máme svoje zborové konventy, na ktorých sa môže zúčastniť ktokoľvek. Každoročne sa tam preberá aj stav nášho majetku a jeho pohyby,“ hovorí. Podľa neho ide o administratívno-technický problém. „Treba zistiť dôvod, prečo sú údaje potrebné, keď sú verejne prístupné. Pretože ak pôjde len o sčítavanie a štatistické údaje, bude im chýbať výpovedná hodnota. Väčší kostol či katedrála má v porovnaní s malým kostolíkom neporovnateľne menšiu hodnotu,“ dodáva. Klátik

avizoval, že technický problém súpisu majetku spočíva aj v spôsobe, ako ho urobiť, aby zodpovedal požiadavkám rezortu kultúry. „Chceme zabrániť tomu, aby vzniklo obvinenie, že sme nebudaj niečo chceli zatajiť,“ vysvetľuje. Odstránenie tohto technického problému sa bude riešiť na aprílovom zasadnutí grémia, kde sa rozhodne o spôsobe, akým budú majetok spISOVAŤ. Predstavitelia cirkví našli spoločnú reč aj v otázkach ochrany života a rodiny, čo znamená, že ich agenda bude zameraná proti registrovaným partnerstvám, interrupciám či potratovým tabletkám. Prekvapila najmä hlava evanjelickej cirkvi Klátik, ktorý sa postavil za pochod za život. „Pozývame bratov z ostatných kresťanských cirkví, aby nám pomohli pri organizovaní pochodu za život, ktorý rozbiehajú katolícki laici,“ povedal Klátik. Rôzne cirkvi majú podľa Tížika rôzne prístupy k otázkam o ochrane života. Avizovaním spoločného postupu sa nechali vtiahnuť do čisto katolíckej agendy. „Veľká cirkev, akou katolícka nepochybne je, si iba posilní pozíciu, menším to však môže iba uškodiť. Tým, že sa nechali vtiahnuť do katolíckej interpretácie komunikovania voči verejnosti, oslabili svoje špecifiká. Menšie cirkvi si možno myslia, že sa zviditeľnia, no v skutočnosti budú neviditeľnejšie, pretože ich zatieni katolícka cirkev,“ tvrdí. Romana Schlesinger, aktivistka za práva homosexuálov, tvrdí, že ak cirkvi budú podporovať svoju cieľovú skupinu, nebude na tom nič zlé. „No niekedy mám pocit, že cirkevné združenia väčšinu energie smerujú do aktivít proti niekomu a nie na jeho podporu,“ myslí si. Pokiaľ podľa nej pracujú pre heterosexuálnu rodinu, a to akceptuje, obáva sa však, aby 80 percent ich práce nebolo namierených proti malému percentu homosexuálnych rodín. Katolícka cirkev pritom už dlhodobo kritizuje novozriadený vládny Výbor pre práva LGBT ľudí. Hrozí, že jej rétoriku si osvojí aj evanjelická cirkev, ktorá na túto tému reagovala vždy umiernené. Schlesinger nevidí nijaký dôvod na zrušenie výboru, ktorý bol legitímne schválený. „Rovnako by som nevnímala ako problém, ak by bol zriadený nejaký ďalší výbor, v ktorom by cirkvi mohli pracovať pre svoju cieľovú skupinu a so svojou tematikou,“ dodala. Stretnutia

predstavitel'ov rímskokatolíckej cirkvi, gréckokatolíckej, evanjelickej, pravoslávnej, reformovanej cirkvi a jednoty bratskej sa majú konať dvakrát do roka, pričom raz budú hosťiteľmi katolíci, raz evanjelici.

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský (vľavo) a generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Miloš Klátik včera diskutovali aj o súpise cirkevných majetkov. **Pravda 23/03/2013**

Bude ich prevádzkovať cirkev?

Mesto Banská Bystrica ruší dve základné školy

Svitla im nová nádej. Minulý týždeň Nový Čas informoval o tom, že vedenie Banskej Bystrice chce zrušiť v meste 2 základné školy. Zamestnanci i žiaci bojujú za ich záchranu. O osude škôl malo rozhodovať v utorok mestské zastupiteľstvo. Rokovanie o návrhu rušenia škôl sa však odkladá, lebo o školy prejavila záujem evanjelická cirkev.

„Primátor Banskej Bystrice Peter Gogola sa vo Zvolene stretol s biskupom Milanom Krivdom. Rokovali o možnosti prevodu zriaďovateľskej pôsobnosti ZŠ na Hronskej ulici v Banskej Bystrici. Biskup Milan Krivda prejavil záujem o toto riešenie s možnosťou rozšírenia zriaďovateľskej pôsobnosti aj o ZŠ na Bakossovej ulici,“ povedal hovorca mesta Filip Roháček. Podľa neho bude o podmienkach možného prevodu zriaďovateľskej pôsobnosti vedenie mesta v najbližších dňoch viesť intenzívne rokovania. Vedenie mesta Banská Bystrica pred pár dňami rozhodlo, že navrhne zrušenie dvoch základných škôl: málotriedky s 24 žiakmi na Hronskej ulici a ZŠ na Bakossovej ulici, 14 tried s 254 žiakmi. „Analýza ukázala, že ZŠ Bakossova má najmenší počet žiakov a je v nej najhorší pomer nákladov v prepočte na žiaka. Sídli vo veľkej budove v pomerne zlom technickom stave. Málotriedka v mestskej časti Šalková má ekonomicky náročnú prevádzku,“ dodal Roháček. **(kil), Nový Čas 26/03/2013**

Pápež: Nebuďte nikdy smutní

Pred niekoľkotisícovým davom veriacich na vatikánskom Svätopeterskom námestí slúžil v nedeľu pápež František omšu venovanú Kvetnej nedeľi, ktorou sa začína pašiový týždeň pripomínajúci kresťanom posledné dni Ježiša Krista a jeho zmŕtvychvstanie. „Nebuďte nikdy smutní, kresťan nemôže byť smutný. Nenechajte sa nikdy ovládnuť bezmocnosťou. Naša radosť nie je radosťou z vlastníctva mnohých vecí, ale zo stretnutia s Ježišom,“ povedal František počas omše, pred ktorou obišiel mnohotisícový dav veriacich v papamobile. Hlavná časť osláv Veľkej noci sa začína na Zelený štvrtok, keď si pápež pripomenie Ježišovu poslednú večeru. V tejto súvislosti sa zachováva tradícia umývania nôh, ktorú doteraz zvyčajne vykonával s dvanástimi vybranými cirkevnými hodnosťami. Tentoraz sa však pápež rozhodol umyť nohy dvanástim odsúdeným maloletým vo štvrtok v jednej z väzníc v blízkosti Ríma. Od samého zvolenia prekvapuje František milióny nielen veriacich vernosťou jednoduchosťou a skromnosťou. Po zvolení sa viezol spolu s ostatnými kardinálmi v autobuse, za pobyt v hoteli si zaplatil, odmietol prijímať veriacich sediac na

tróne, ktorý bol doteraz na vyvýšenom mieste, ako aj nosiť červene topánky. Nosí obyčajné čierne poltopánky. Na ranné bohoslužby pozýva vatikánskych záhradníkov, domovníkov, ako aj zamestnancov kuchyne. Najnovšie mnohých šokoval, keď osobne zatelefonoval majiteľovi novinového stánku do Buenos Aires, aby mu oznámil, že ruší predplatné dennej tlače. Keď syn majiteľa stánku Daniel Del Regno dvihol 18. marca telefónne slúchadlo, ozvalo sa: „Ahoj, Daniel, tu je kardinál Jorge.“ Del Regno si spočiatku myslel, že ide o vtip. „Skutočne to som ja, Jorge Bergoglio, volám z Ríma,“ trval na svojom volajúci. „Bol som v šoku,“ spomínal Del Regno v rozhovore pre argentínske noviny La Nación. „Poďakoval mi za to, že som mu celý čas nosil noviny a zaželal celej rodine všetko najlepšie.“ Ešte v sobotu sa pápež František stretol v pápežskom letnom sídle Castel Gandolfo so svojim predchodcom Benediktom XVI. Ide o ojedinelý prípad. V posledných rokoch sa totiž pápež nestretol so svojim predchodcom. Dôvod je jednoduchý: pápež ešte dobrovoľne neodstúpil a cirkev viedol až do smrti.

(ta), Pravda 25/03/2013

František sa nestáhuje

Nový pápež sa cíti dobre v Dome sv. Marty

Svätý Otec opäť preukázal svoju charakteristickú vlastnosť skromnosť. Vo svojom prechodnom bydlisku mu nič nechýba a na svoj nový domov v Apoštolskom paláci si ešte počká.

Napriek tomu, že pápežský apartmán v Apoštolskom paláci je po realizácii menších úprav pripravený prijať novú hlavu katolíckej cirkvi, rodák z Argentíny sa rozhodol zatiaľ zostať v Dome sv. Marty. Práve tam sa ubytoval ešte ako kardinál Jorge Mario Bergoglio na začiatku konkláve, účastníci ktorého ho zvolili za nástupcu Benedikta XVI. na svätopeterskom stolci.

Budú žiť spolu

Ako v utorok informoval vatikánsky hovorca Federico Lombardi, pápež František (76) dal včera ráno hosťom v spomínanom jednoduchom ubytovacom zariadení najavo, že bude s nimi spolunažívať ešte istý čas pod jednou strechou.

Má aj salónik

Po zvolení za pápeža sa niekdajší argentínsky kardinál presťahoval z jednej z radových izieb do apartmánu 201 s troma miestnosťami, v ktorom má vytvorené podmienky na prácu a ktorý disponuje i menším salónikom. Priestory v Apoštolskom paláci mieni využívať pri audienciách a modlitbe Anjel Pána, informoval hovorca, ktorý však nevedel odpovedať na otázku, kedy sa pápež presťahuje.

(tasr, kass), Plus jeden deň 27/03/2013

Buďte skromní a srdcom mladí!

Pápež František celebroidal omšu na Kvetnú nedeľu:

Pápež František včera celebroidal svoju prvú omšu na Kvetnú nedeľu na vatikánskom Námestí svätého Petra a povzbudzoval ľudí, aby boli skromní a srdcom mladí. Davy, ktoré zaplnili námestie, nadšene mávali olivovými vetvičkami a palmovými listami. Na námestí bolo asi 250-tisíc pútnikov, turistov, ktorí túžili byť v prítomnosti nového pápeža na začiatku slávností Veľkého alebo Svätého týždňa, ktorý vyústi v nedeľu do Veľkej noci, teda najdôležitejšieho dňa kresťanského náboženstva.

Nový pápež prišiel na bohoslužbu na otvorenom vozidle, oblečený v bielej sutane a na nej mal jasnočervené rúcho. Bohoslužbu viedol od oltára s bielou plátennou strieškou, ktorý stál na schodoch do Baziliky svätého Petra. František ako prvý pápež z Latinskej Ameriky zostal verný svojmu spontánnemu štýlu - niekoľkokrát sa odklonil od textu svojej vopred pripravenej kázne a povzbudzoval veriacich, aby viedli jednoduchý život.

Kardináli, z ktorých mnohí 13. marca zvolili prvého latinskoamerického pápeža rímskokatolíckej cirkvi, sedeli počas obradu v radoch pod zamračenou oblohou. František porozprával príhodu zo svojho detstva v Argentíne: „Moja stará matka zvykla hovoriť: Deti, pohrebný rubáš nemá vrecká. Bola to obmena výroku: Na druhý svet si to so sebou nevezmeš.“ Vo svojej kázni povedal, že kresťanská radosť „nevychádza z vlastníctva množstva vecí, ale zo stretnutí s Ježišom“. Takáto radosť udržuje ľudí mladých, dodal. „Od siedmich do sedemdesiat rokov srdce nestarne, ak je v ňom kresťanská radosť,“ povedal. V sobotu sa v talianskom meste Castel Gandolfo pápež František stretol so svojim predchodcom Benediktom XVI. Bolo to ich prvé stretnutie a prvá takáto udalosť v novodobých dejinách cirkvi. Benedikt je totiž približne po 600 rokoch prvým pápežom, ktorý sa vzdal svojho postu. Dvaja pápeži sa stretli na obede, okrem toho sa spolu modlili a rozprávali sa v knižnici. (tasr), Nový Čas 25/03/2013

Svätý týždeň

Katolíci, evanjelici a veriaci ďalších kresťanských cirkví vstúpili Kvetnou nedeľou (24. marca) do Veľkého alebo Svätého týždňa, v ktorom oslávia najstaršie a najvýznamnejšie sviatky cirkevného roka - Veľkú noc. Pripomenú si umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. V tomto roku Veľkonočná nedeľa pripadá na posledný marcový deň. Vo Veľkom či Svätom týždni kresťania slávia tajomstvá spásy, ktoré Ježiš Kristus uskutočnil v posledných dňoch svojho života. Súčasťou Veľkého týždňa v katolíckej cirkvi je Veľkonočné trojdnie. Začína sa na Zelený štvrtok, tento rok 28. marca večer omšou na pamiatku Pánovej večere, pokračuje Veľkým piatkom utrpenia a smrti Pána, vrcholí Veľkonočnou vigíliou na Bielu sobotu v neskorých večerných hodinách a uzatvára sa vešperami Veľkonočnej nedele.

JÁN FÉLIX, Šport 27/03/2013

Zjednotenie brzdia rozpory na Východe

Snahe prekonať tisícročný rozkol bráni zložitá štruktúra pravoslávnych cirkví.

Cesta k zjednoteniu katolíckej a pravoslávnej cirkvi nebude jednoduchá. Pravoslávnu cirkev tvorí 14 autonómnych celkov, na zjednotenie treba súhlas každej z nich. Na rozdiel od katolíkov nemajú pravoslávni jednu hlavu cirkvi. Aj keď je Bartolomej oficiálne najvyššou autoritou pravoslávnych, jeho postavenie je neporovnateľne slabšie ako v prípade rímskeho pápeža. Veľký vplyv má aj moskovský patriarcha Kyrill. Bartolomej pôsobí skôr ako hovorca a koordinátor zvyšných hláv pravoslávia. Rovnakú funkciu pred rozkolom zastával práve rímsky biskup, ktorý so štyrmi pôvodnými patriarchami tvoril akýsi výkonný orgán kresťanov. Po čase Rím začal dominovať, čo východní kresťania odmietali. (čok), SME 27/03/2013

Cenzúra či náboženská sloboda?

Od chvíle zvolenia nového pápeža máme v médiách denne možnosť vidieť najľudskejšiu tvár katolicizmu - dôkladne poznáme technológiu výroby bieleho dymu, materiály, z akých má utkané rúcho, vieme, ako si pápež vyberal meno a kto všetko ho prišiel pozdraviť pri uvedení do funkcie. Toto všetko účinne prekrylo závažnejšie problémy, ktoré sa týkajú bezprostredne verejného života a demokracie na Slovensku. Takmer úplne zapadla iná tvár katolíckej cirkvi v našej krajine. Obchádza sa dôkladnejší rozbor reálnych dôsledkov nového nariadenia Konferencie biskupov Slovenska (KBS), ktorým obmedzujú vystupovanie kňazov v médiách len so súhlasom predstaviteľa diecézy. Prijaté opatrenie kritici označujú za pokus o cenzúru v rámci cirkvi, no tá sa chváli, že chce verejnosti prezentovať katolícku náuku primerane a správne. Teda akoby išlo len o lepšie zabezpečenie náboženskej slobody veriacich jednej z cirkví. Predstavitelia KBS sa pritom odvolávajú na bežnú prax v rozličných iných inštitúciách, ktoré majú svojich hovorcov. Práve tento argument si zaslúži pozornosť, lebo odvádza pozornosť od podstaty problému, ktorý zakrývaním paradoxne viac zviditeľňuje. Cirkev totiž nie je bežná inštitúcia či súkromná firma. Takisto nie je takým spoločenstvom ako napríklad Svedkovia Jehovovi, ktorí od štátu neprijímajú žiadne peniaze. Katolícka cirkev zo Štátneho rozpočtu štátu financuje fungovanie svojich kancelárií a rádov, vzdelávanie a prípravu kňazov a štát jej tiež ponecháva kompetenciu vysvätením za kňaza rozhodnúť, kto je na dostatočnej odbornej aj duchovnej úrovni, aby mohol podávať správnu katolícku náuku. Cirkev tvrdí, že vykonáva verejnoprospešnú činnosť a na základe týchto argumentov obhajuje aj štátne dotácie. No štát nefinancuje priamo ju, ale dáva peniaze na platy kňazom. Za to, že robia to, čo cirkev prezentuje ako verejnoprospešnú činnosť. Obsahom ich práce je preto aj zodpovednosť voči štátu a verejnosti. Práve to je dôležité pre pochopenie naozajstných dôsledkov nového predpisu. KBS svojím rozhodnutím obmedzila kňazom, aby realizovali túto svoju verejnú zodpovednosť a spochybnila celý systém vysokoškolskej prípravy

budúcich farárov na Slovensku. Týmto zároveň demonštrovala, že skutočnú kontrolu nad verejnými zdrojmi určenými na vysokoškolské vzdelávanie a na mzdy pre kňazov majú práve predstavitelia KBS. Nie je povinnosťou kňaza vždy a za každých okolností vystupovať v médiách, ak ho o to požiadajú, podobne ako to nie je povinnosťou iných pracovníkov platených z verejných zdrojov. No ak je náplňou práce akéhokoľvek pracovníka plateného z verejných zdrojov verejná aktivita, služba verejnosti a aj prípadne využívanie verejných médií na uskutočňovanie svojho poslania legitimizovaného štátom, vtedy je predpis takého typu, ako vydala KBS, obmedzovaním možnosti vykonávať svoju prácu a popretím jej verejnoprávneho charakteru. Legitímnou otázkou potom zostáva, z akého titulu môžu na seba predstavitelia KBS prevziať kompetenciu rozhodovať o nakladaní s financiami určenými na verejnú službu, ak tieto prostriedky zo zákona nepatria cirkvi. Na vysokých školách sa z verejných zdrojov financuje profesionálna príprava študentov, rovnako ako mzdy sú viazané na konkrétnych a reálnych kňazov. Prakticky opatrením KBS nedochádza k realizácii, ale skôr popretiu náboženskej slobody garantovanej Ústavou SR. K tomu dochádza v podstate dvojnásobne: obmedzovaním prístupu k iným a hlbším výkladom katolíckeho učenia, ako je uvedený v katechizme (štát akoby financoval obmedzovanie náboženskej plurality a slobody), a obmedzením práv všetkých kňazov na Slovensku, platených z verejných zdrojov, aby mohli slobodne a v čo najlepšom vedomí a svedomí vykonávať svoju činnosť. Usmievavé fotografie pápeža Františka by nemali zakryť postupný rozklad demokratického charakteru Slovenskej republiky. Naopak, jeho varovanie, aby sa cirkev nezmenila na „mimovládku“, by nám malo pripomínať, že u nás najväčšia cirkev nie je od štátu nezávislá inštitúcia bez akejkoľvek verejnej zodpovednosti, lebo práve na Slovensku, na rozdiel od väčšiny ostatných krajín, cirkev ostáva veľmi úzko napojená na štátny rozpočet.

Miroslav Tižik sociológ
Pravda 25/03/2013

Pred 25 rokmi sa ľudia nebáli postaviť režimu

Presne pred dvadsiatimi piatimi rokmi sa tisíce ľudí zhromaždili na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave, aby vyjadrili svoju nespokojnosť. Dnes patrí sviečková manifestácia medzi jeden z najvýznamnejších prejavov odporu proti komunistickému režimu v bývalom Československu.

Pani Magdaléna si spomína na dvadsiaty piaty marec 1988 ako na deň, keď prejavila nielen svoje náboženské presvedčenie, ale aj túžbu po slobode.

Magdaléna Mrázová, účastníčka sviečkovej manifestácie: „Strašne pršalo a nebolo možné sa už dostať na námestie, lebo eštabáci to obstáli a vlastne nepúšťali ľudí dnu, takže som to obišla tak zozadu a som sa pretlačila do tej jednej časti tých manifestujúcich a snažili sme sa spojiť s tou prednou časťou.“

Redaktorka: „Ako dodáva Bratislavčanka, ľudia sa báli, pretože policajné jednotky ľudí bili obuškami, striekali do nich vodu a do davu narážali auta.“

Magdaléna Mrázová, účastníčka sviečkovej manifestácie: „Tesne pred koncom tak od Kina Mladost' naraz nastalo také zhrozenie, lebo tam nastúpila taká nejaká elitná jednotka,

ako boli to ozbrojenci, mali masky na tvárach a psov bez obojkov, nastúpili, zoradili sa a vrhli sa na nás.“

Redaktorka: „Manifestáciu zorganizovali ľudia z tajných katolíckych spoločenstiev. Požadovali vymenovanie biskupov pre neobsadené slovenské diecézy, úplnú náboženskú slobodu a dodržiavanie ľudských práv.“

Ladislav Stromček, katolícky aktivista: „To bolo vidno od päťdesiatych rokov, že režim mal problém hlavne s cirkvou, s cirkvami, tak preto sa snažil aj posty v cirkvi obsadiť ľuďmi, na ktorých mal nejaký dosah.“

Redaktorka: „Počas demonštrácie polícia zaistila vyše stoštyridsať ľudí.“

Ján Šimulčík, spisovateľ: „Najzaujímavejšie je to, že prvý zadržaný sa ani na manifestáciu nedostal. Dva dni medzi svojimi kolegami v práci spomenul, že by rád išiel na sviečkovú manifestáciu, a zrejme niekto z jeho kolegov ho udal a Štátna bezpečnosť si preňho prišla v deň manifestácie do práce.“

Redaktorka: „Dnes pri príležitosti dvadsiateho piateho výročia si ľudia sviečkovú manifestáciu pripomenuli zhromaždením opäť na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave.“

Iveta Gombošová, STV 1, 25/03/2013

Dialóg s islamom

Pápež František chce stavať mosty Pápež František udelil audienciu diplomatom zo 180 štátov. V príhovore k nim apeloval na prehĺbenie dialógu s islamom. Číne a ďalším krajinám, s ktorými Vatikán nie je v diplomatickom vzťahu, ponúkol olivovú ratolesť.

Rodený Argentínčan má jasnú víziu, na čo sa počas svojho pontifikátu zameria. Pred veľvyslancami včera vyhlásil, že chce pracovať pre mier a chudobných. Podotkol, že aj jeho titul pontifex znamená v latinčine staviteľ mostov. Vyzdvihol pritom dôležitosť náboženstva, bez ktorého nemožno dočeliť mier. „V tejto práci je rola náboženstva zásadná. Nie je možné stavať mosty medzi ľuďmi, keď zabúdame na Boha,“ pripomenul. Vzápätí zdôraznil, že to platí aj opačne, lebo „nie je možné nadviazať skutočné spojenie s Bohom a zabúdať pritom na iných ľudí. Preto je dôležité zintenzívniť dialóg medzi rôznymi náboženstvami a mám na mysli najmä dialóg s islamom“. Čína pápežovi k novému postu síce zablahoželala, no upozornila na to, že ich vzťahy sa budú vyvíjať podľa väzieb Svätej stolice na Tchaj-pej a jej aktivít, ktoré Čína považuje za zasahovanie do vnútornej politiky. (tasr)

Plus jeden deň 23/03/

Patriarcha Bartolomej: Cirkev sa znovu spojí

Katolíkov a pravoslávnych kresťanov by mohol zblížiť pápež František

Istanbulský pravoslávny patriarcha si vie predstaviť zjednotenie západnej a východnej cirkvi.

Spočiatku to vyzeralo ako ďalší z množstva podobných sporov medzi západnou a východnou cirkvou. Západ bol práve bez pápeža, jeho delegácia bez legitimity a ďalšia z hádok o nadvládu nad kresťanstvom sa skončila vzájomnou exkomunikáciou konštantínopolského patriarchu a pápežových vyslancov. Spor, ktorý spočiatku nik nebral vážne, pretrval aj takmer po tisícke rokov. Táto veľká schizma, rozkol medzi západnou a východnou cirkvou, by sa však teoreticky mohla skončiť. Naznačil to po zvolení pápeža Františka konštantínopolský patriarcha Bartolomej I. Prakticky hlava a prvý medzi rovnými v pravoslávnej cirkvi.

Šanca na spojenie

„Pravdepodobne nie počas môjho života,“ povedal podľa tureckého denníka Hürriyet po minulotýždňovej návšteve Vatikánu Bartolomej. „No verím, že tu jestvuje šanca pre budúce generácie, že východné a západné cirkvi sa znovu spoja.“ Istanbulský patriarcha bol takmer po tisícročí prvým, ktorý sa zúčastnil na inaugurácii novej hlavy rímskokatolíckej cirkvi. Po jeho príchode do Ríma ho dokonca František pozval na večeru spolu s kardinálmi a nechal ho predniesť požehnanie. Počas inaugurácie odznali aj niektoré časti omše v gréčtine. Bartolomej sa zúčastnil aj na pohrebe Jána Pavla II. v roku 2005. „Dokonca aj predtým, ako sa cirkvi rozišli, sa patriarcha z Istanbulu na inaugurácii nezúčastňoval,“ vysvetľoval svoje rozhodnutie pre agentúru AP, „od prvého dňa ma však František oslovil svojim

skromným správaním, a cítil som, že chcem ísť. A slobodne aj pôjdem.“

Gesto dobrej vôle

Rozkol medzi východným a západným kresťanstvom nastal v roku 1054. Rímsky pápež presadzoval svoju dominanciu, východní patriarchovia sa bránili. Výsledkom bola exkomunikácia vtedajšieho Michaela I. Kerullariosa a pápežských legátov. Ortodoxná cirkev a Vatikán sa začali zblížovať už v polovici 20. storočia, vzájomnú exkomunikáciu zrušili v roku 1965. V polovici 90. rokov Ján Pavol II. navštívil Bartolomeja, obe cirkvi vytvorili komisiu na prekonanie vzájomných rozdielov. „Je to gesto, ktoré zdôrazňuje naše vyvíjajúce sa vzťahy,“ komentoval cestu do Vatikánu Bartolomej I. „Dúfam, že naše priateľské väzby sa v novom období ešte prehĺbia.“

Tomáš Prokopčák
SME 27/03/2013

Maďarič sa majetok nedozvie

Cirkevné majetky. Minister pýtal od kňazov súpis nehnuteľností.

Minister kultúry Marek Maďarič sa zoznamov majetku od veľkých cirkví na Slovensku nedočká. Kým menšie cirkvi registrované u nás problém so zverejnením svojho majetku nemajú, najväčšie cirkvi ho ministerstvu dodať nedokážu. Podľa našich informácií rímskokatolíci či gréckokatolíci súpis nehnuteľností nemajú a neplánujú ho ani vypracovať. Nemá ho totiž kto pripraviť. Cirkvi by to navyše stálo nemálo peňazí, keďže za informácie poskytované katastrom sa platí. „Nech si to spraví ministerstvo, ak ho chce, my im vieme dodať maximálne zoznam právnych subjektov,“ uviedol pre HN zdroj z jednej z najväčších cirkví. Aj hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik naznačuje komplikácie. „Nevidíme problém pri súpise majetku, ale v tom, ako to technicky a administratívne zabezpečiť.“

Čo káže zákon

Oficiálne snahu o spoluprácu s ministerstvom kultúry deklarovali všetky cirkvi. „Gréckokatolícka cirkev je pripravená poskytnúť súčinnosť pri vypracovaní prehľadu majetku,“ reagoval pre HN Daniel Dzurovčin, zodpovedný za ekonomiku arcibiskupstva v Prešove. Podľa riaditeľky Ústavu pre právne otázky náboženskej slobody Trnavskej univerzity Michaely Moravčíkovej cirkvi nie sú povinné predkladať súpis majetku, ktorý nadobudli, zdedili, alebo získali darom. Zákon ich zaväzuje informovať len o použití peňazí, ktoré získavajú zo štátneho rozpočtu na platy duchovných a správu. „Na vykonanie súpisu je nevyhnutná metodika, ktorá definuje cirkevný majetok, ktorý má byť sčítaný, a subjekty, ktorých sa týka,“ skonštatovala Moravčíková. K deklarovaniu stavu majetku vyzval cirkvi Maďarič pred mesiacom, na základe toho chce vytvoriť nový model ich financovania. Na oficiálne odpovede stále čaká. „Otázky technického riešenia súpisu majetku sa budú riešiť na zasadnutiach expertnej komisie,“

Slovensko otvorí ústav v Ríme

Poslanci ústavnou väčšinou schválili nový historický ústav. Kedysi ho navrhla SNS

S návrhom KDH pomohol Smer. Pri hlasovaní sa zdržali iba poslanci SaS. Nepáči sa im, že tretina rozpočtu ústavu pôjde na plat riaditeľa.

Slovensko bude mať v Ríme historický ústav. Za zákon včera hlasovala ústavná väčšina parlamentu – 116 poslancov. Ak ho prezident podpíše, na budúci rok ústav začne pracovať. Jeho zriadenie navrhoval už počas prvej vlády Roberta Fica poslanec SNS Jozef Rydlo. Parlament ho schválil, no po vrátení zákona prezidentom už neprešiel. Teraz ho predložil poslanec KDH Jozef Mikloško. O pomoc požiadal poslancov Smeru Antona Martvoňa a Otta Brixiho, ktorí presvedčili ich poslanecký klub, aby zákon podporil. Hlasovania sa zdržali iba poslanci SaS.

Zbytočný riaditeľ

„Nemám nič proti existencii akéhokoľvek výskumu v meste takom dôležitom, ako je Rím, ale keď si prečítate návrh, zistíte, že najmenej jednu tretinu z ročných nákladov potrebuje plat riaditeľa,“ hovorí poslanec SaS Peter Osuský. Za rozumnejšie by namiesto platu pre riaditeľa v Ríme považoval, ak by bádali ďalší historici. Riaditeľ podľa neho nie je potrebný. Historici majú v Ríme skúmať najmä vatikánske archívy a cirkevné dokumenty. Tým si Mikloško vysvetľuje, prečo boli liberáli proti. Poslanec hovorí, že od riaditeľa očakáva, že bude špičkový vedec, ktorý ovláda taliančinu aj latinčinu a v Ríme bude sám tvrdo pracovať. „Snažíme sa o to 23 rokov. Plat 2500 eur nie je na talianske pomery až taký vysoký.“ Mikloško hovorí, že ani 80-tisíc eur ročne na historický ústav nie je suma, ktorú by štát v čase krízy

nemohol zvládnuť. „Práve preto sme to dali na rok 2014, vtedy by rozpočet mohol byť zastabilizovaný,“ hovorí aj Martvoň. Riaditeľa ústavu bude vymenúvať minister školstva po tom, čo to schváli vedecká rada. Kto to bude, v Smere ešte nevedia.

Historik nie je proti

„V prvom rade je dôležité, aby sme prekonali finančnú krízu, ale je to dobrá vec,“ hovorí o zriadení ústavu historik Dušan Kováč. Vatikánske archívy sú podľa neho z našej strany málo prebádané. „Fungujú od stredoveku. Je tam veľa dokumentov o politike katolíckej cirkvi voči strednej Európe, vzťah k Hitlerovi, slovenskému štátu. Bolo to jedno z politických centier,“ vysvetľuje. Dôležité teraz bude, ako sa zákon bude naplňať, upozorňuje a pýta sa, prečo Slovensko nemá ústav v pre nás dôležitejších mestách, ako sú Budapešť, Praha či Viedeň. Mikloško na to hovorí, že dostať sa do pražských archívov nie je pre našich historikov žiadny problém. „Tisíc rokov chodili do Ríma správy nuncií, je to kolíska kresťanstva, civilizácie, centrum historického výskumu v celej Európe,“ hovorí Mikloško. Lucia Žitňanská z SDKÚ povedala, že vznik ústavu podporili „na základe dohody s KDH“.

Bádači v Ríme

Ako bude ústav fungovať

- ústav vznikne v roku 2014,
- na polročných stážach sa tam budú striedať historici pri bádani v archívoch,
- bádať by mal aj samotný riaditeľ, ktorý musí mať minimálne titul PhD.,
- funkčné obdobie riaditeľa nie je dané, podľa Jozefa Mikloška sa môže meniť každého pol roka.

Monika Tódová, SME 27/03/2013

odpovedal hovorca ministerstva Jozef Bednár.

Malé cirkvi problém nemajú

Malé cirkvi nám potvrdili, že informácie o svojom majetku ministrom poskytnú. „Nie sme historická cirkev na Slovensku, takže u nás to bude pár listov vlastníctva,“ uviedol predseda Rady Bratskej jednoty baptistov Ján Szöllös. Súpis majetku vie bez väčších problémov spraviť aj Apoštolská cirkev. „My

máme 15 zborových budov, zvyšok si prenajímame,“ reagoval biskup Apoštolskej cirkvi na Slovensku Ján Lacho. (mr), HN, 27/03/2013

„Nevidíme problém pri súpise majetku, ale v tom, ako to zabezpečiť. Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska

Arcibiskup Stanislav Zvolenský zrejme Maďaričovi o majetkoch cirkvi veľa nepovie.

Pápežský palác Františka neláka

„Tu je miesta pre tristo ľudí,“ udivene zvolal nový pápež František, keď mu prvý raz predviedli komnaty, kam by sa mal nastáňovať. Dva týždne po tom, čo nastúpil na svätopeterský stolec, je najvyššie poschodie Apoštolského paláca pripravené prijať nového obyvateľa. Bývalý argentínsky kardinál Jorge Bergoglio sa však do prepychu, ktorý si od začiatku minulého storočia užívala každá hlava katolíckej cirkvi, neponáhľa. Chce zostať v Dome svätej Marty, pohodlnej, ale prostej ubytovni na kraji Vatikánu, kde spolu s ostatnými kardinálmi, ktorí do Ríma prišli zvoliť nástupcu Benedikta XVI., našiel strechu nad hlavu v čase konkláve. „Vyjadril túžbu zostať tam, kde je,“ oznámil vatikánsky hovorca Federico Lombardi. „Zdá sa, že experimentuje s týmto typom jednoduchého ubytovania. Je to stále obdobie, keď si zvyká na veci, čas na experimentovanie,“ dodal zhovievavo k ďalšiemu gestu, ktorým František narúša zabehané vatikánske poriadky. František tak pokračuje v presadzovaní skromnosti a približovaní cirkvi chudobným. Na krku mu visí kríž zo železa a nie z drahého kovu ako jeho predchodcom. Aj jeho pápežský prsteň je iba pozlátený. Rúcha nosí čo najstrohšie, z lacnejších materiálov a bez okázalých ozdôb. V Klementínskej sále dal pôvodný honosný trón, v ktorom prijímal návštevy Benedikt XVI., nahradit' obyčajným kreslom. O pohrdaní bohatstvom hovoril aj na úvod Svätého týždňa.

„Nemôžete si ho vziať so sebou, vravievala moja stará mama,“ podelil sa o ľudovú múdrosť s veriacimi na Svätopeterskom námestí. Rezidenciu

v Apoštolskom paláci s vyše dvanástimi priestranným komnatami a terasou poskytujúcou nádherný výhľad na panorámu Ríma obývali všetci pápeži od roku 1903. S tým, že zostáva v Dome svätej Marty, sa František zveril svojim spolubývajúcim na rannej omši. Tú celebruje v miestnej kaplnke nielen pre cirkevných hodnostárov a kňazov, ktorí obývajú stotridsať izieb päťposchodovej ubytovne, ale pravidelne na ňu pozýva aj vatikánskych záhradníkov a dokonca i zametačov ulíc. Podľa Lombardiho pápež, ktorý pôvodne obýval jedinú izbu, sa iba pred pár dňami presunul do apartmánu, kde má aj obývačku, aby mohol prijímať návštevy. Stravuje sa naďalej v jedálni ubytovne spoločne s ostatnými spolubývajúcimi. V Apoštolskom paláci sa chystá prijímať iba vysoké štátne návštevy, v knižnici bude mať pracovňu a do pápežských komnát bude prichádzať raz do týždňa, aby sa v nedeľu z ich okna tradične prihovoril veriacim zhromaždeným na Svätopeterskom námestí. Múrom palácov, ktoré by ho oddeľovali od prostých ľudí, sa budúci pápež vyhýbal už v rodnej Argentíne. Pred prepychovým arcibiskupským sídlom uprednostnil nevelký byt na okraji Buenos Aires, odkiaľ cestoval do centra najradšej mestskou dopravou. Práve ako hold tomuto prejavu skromnosti pustil včera dopravný podnik v Ríme do obehu lístky na metro a autobus s podobizňou nového pápeža. „Táto iniciatíva má propagovať hromadnú dopravu,“ vyhlásil rímsky primátor Gianni Alemanno. „Svätý Otec v Buenos Aires rád jazdil metrom, verím, že aj v našom meste bude,“ dodal.

Pravda, 28.3.2013

Františkovo tajomstvo: Kardinálom sľúbil veľké reformy, tvrdí Kubánek Ortega

Nový pápež František (na snímke) zabodoval v boji o pápežský stolec ešte ako kardinál Bergoglio vďaka sľubom veľkej reformy cirkvi. Tvrdí to najnovšie kubánsky kardinál Jaime Ortega. Podľa neho vystúpil Bergoglio s prejavom o zmenách pred všetkými kardinálmi. Stalo sa tak pár dní pred samotným konkláve. V horlivom prejave hovoril o stave cirkvi a potrebe veľkých reforiem, napríklad v rímskej kúrii. To zavážilo a kardináli mu dali hlasy vo voľbe novej hlavy cirkvi. Pápež František napokon včera na prvej generálnej audiencii pozdravil desaťtisíce pútnikov.

HN, 28.3.2013

Zbližovanie dvoch cirkví

Po stáročia sa navzájom vyvražďovali, obviňovali z kacírstva a boja o moc. Nezmieriteľní súper - katolícka a pravoslávna cirkev však možno najnovšie smerujú k historickému zmiereniu.

Takto sa pred pár rokmi pobili mnísi z rôznych kresťanských cirkví o stráženie Božieho hrobu v Jeruzaleme. V kresťanskom svete je známa najmä nevraživosť medzi katolíckimi a pravoslávnyimi, siaha ešte do roku 1054, vtedy sa viac-menej jednotná cirkev rozdelila na západnú, rímsko-katolícku so sídlom v Ríme, na čele s pápežom. A východnú, pravoslávnu so sídlom v Konštantinopole, dnešnom Istanbule, na čele s patriarchom.

Milan Gerka, hovorca pravoslávnej cirkvi na Slovensku: „Navzájom sa prekliali, pápež preklial patriarchu a patriarcha preklial potom pápeža.“

Redaktor: „Dôvodom bolo okrem rôznych náboženských sporov aj to, že pravoslávni neuznali pápeža ako najvyššiu autoritu. Dodnes neuznávajú ani odpustky, ani existenciu očistca, či celibát u pravoslávnych duchovných je dobrovoľný. Tento spor má na svedomí doslova milióny ľudských životov. Napríklad v stredoveku poslal pápež na pravoslávny Konštantinopol križiacku výpravu a v nedávnom juhoslovanskom konflikte sa aj z náboženských dôvodov navzájom vyvražďovali katolícki Chorváti a pravoslávni Srbi. A zrazu je tu nádej na historickú zmenu. Hoci pravoslávni kresťania nie sú jednotní, uznávajú ako svojho duchovného vodcu ekumenického patriarchu Bartolomeja I. z Istanbule. A ten sa zúčastnil na slávnostnej inauguračnej omši nového pápeža Františka.“

Milan Gerka, hovorca pravoslávnej cirkvi na Slovensku: „To nám dáva takúto perspektívu, že kresťania pochopia, jak na východe, tak na západe a budú sa usilovať o budovanie jednoty.“

Jozef Kováčik, KBS: „Aj v celosvetovom meradle sú jasné náznaky, že obidve cirkvi pracujú na tom, aby to mohlo byť čo najskôr.“

Redaktor: „Veľké, či malé rozdiely medzi katolíckimi a pravoslávnyimi určite tak skoro nezmiznú. Jeden za všetkých, kým katolíci slávia Veľkú noc už túto nedeľu, pravoslávni piateho mája.“

Rado Igaz, Markíza, 27.3.2013

Pápež vyzval na ukončenie násilia

Pápež František vyzval vo svojom príhovore počas pravidelnej stredajšej audiencie na ukončenie násilia, ktoré od víkendu sprevádza prevrat v Stredoafrickej republike. Ide o prvú pápežovu konkrétnu výzvu na nastolenie mieru a pokoja od nástupu do úradu.

Hlava Katolíckej cirkvi v príhovore k veriacim vyzvala na okamžité politické riešenie konfliktu v Stredoafrickej republike, kde asi tisíc ozbrojených povstalcov z hnutia Seleka dobylo hlavné mesto Bangui. Rebeli tak prinútili prezidenta Francoisa Bozizeho utiecť do susedného Kamerunu. Po prevrate nasledovalo rabovanie, ktorého terčom boli okrem iného aj nemocnice. Pápež František okrem iného zdôraznil: „

František, pápež: „Vyzývam na okamžité zastavenie násilia a rabovania, aby sa čo najskôr našlo politické riešenie krízy. Treba obnoviť mier a súlad v krajine, ktorú dlhodobo poznamenal konflikt a rozdelenie.“

Tibor Macák, redaktor: „Pápež ďalej pripomenul, že udalosti v Stredoafrickej republike veľmi pozorne sleduje. Ubezpečil, že sa modlí za všetkých trpiacich, osobitne za príbuzných obetí, ranených a ktorí prišli o svoje domovy. Bezpečnostná a humanitárna situácia v tejto africkej krajine je mimoriadne zlá, pričom rebeli, ale aj vládne vojská verbujú veľa detských vojakov. Pápež František vyzval veriacich, aby sa v tomto veľkonočnom období zvlášť ujali ľudí, ktorí sa ocitli na pokraji existencie.“

Rádio Slovensko, 27.3.2013

Máte pápeža

Raduje sa prezident, radujú sa babky z Lendaku, raduje sa celý svet. Suveníry s Benediktom zo dňa na deň stratili hodnotu, František ide na dračku. Je skromný, má skromného ducha a skromnú povahu. Takéto vyčerpávajúce informácie sme sledovali paralelne zo štyroch slovenských televíznych kanálov viac-menej nepretržite. Jedinou slabou stránkou nového pápeža je podľa médií stav jeho pľúc. Nadšenie je obrovské, sledovanosť rekordná, národ šalie. Na scéne sa

Pápež pobozkal nohy väzňom

Najvýznamnejší kresťanský sviatok začal pápež František po svojom. Slúžil väzňom

Pápež František robí to, čo robil ako argentínsky arcibiskup. Pomáha tým, čo trpia.

Nebol to prvý pápež, ktorého mladí väzni v nápravnom zariadení Casal del Marmo v Ríme videli osobne. V roku 1980 tam bol Ján Pavol II., pred šiestimi rokmi i jeho nástupca Benedikt XVI. Prvý raz však hlava Katolíckej cirkvi prišla na Zelený štvrtok. Niečo také nezažili väzni ani Vatikán.

Kňazi a väzni

Monumentálnu Lateránsku baziliku vymenil pápež František za kaplnku rímskej väznice. Namiesto dvanástim kňazom umyl a pobozkal nohy dvanástim väzňom, aby pripomenul gesto pokory Ježiša Krista voči 12 apoštolom v predvečer svojej smrti. „Ak Pán umyl nohy svojim učeníkom, môžem ja urobiť to isté pre druhých,“ povedal podľa médií pápež. V spontánnej kázni volil jednoduché slová a asi 50 mladistvým väzňom vysvetľoval, čo tradícia znamená. „Je to služba tým druhým. Je to symbol, že som tu pre vás. Musíme si pomáhať,“ povedal pápež a nabádal ich, aby sa medzi sebou nehádali a pomáhali jeden druhému. Keď sa lúčil, zaželal im: „Nedajte si ukradnúť nádej.“ Keď sa ho potom jeden z väzňov opýtal, prečo si vybral práve ich väzenie, pápež podľa Deutsche Welle odpovedal: „Táto potreba prišla z môjho srdca. Pýtal som sa sám seba, kde sú tí, ktorí by mi najviac pomohli, aby som zostal skromným, takým, čo slúži, tak ako biskup slúžiť má.“ Počúvali ho Rómovia, prisťahovalci zo severnej Afriky i ďalší mladí väzni medzi 14 až 21 rokov.

Prvé ženy

Nebolo to všetko, čím nový pápež porušil tradície všetkých svojich predchodcov. Medzi dvanástimi väz-

ňami neboli všetci kresťania, prvý raz umyl nohy dvom ženám a dvom moslimom. Pre odborníkov na cirkve ide o symbolické gesto nového pápeža, ako ukázať, že chce cirkev otvoriť všetkým, i nekatolíkom i ženám, ktoré odmieta cirkev vysvätiť za kňazov. Na Zelený štvrtok urobil to, o čom predtým kázal na omši, ktorou sa začínajú štvordňové náboženské ceremónie. „Musíme sa vydať na perifériu, kde je utrpenie, krviprelievanie, slepota, ktorá túži po zraku, a zajatci v podruží mnohých pánov zla,“ povedal pred 1600 kardinálmi, biskupmi a duchovnými. Pápež František robí to, čo robil ako argentínsky arcibiskup Jorge Bergoglio často. Omše slúžieval vo väzniciach, v nemocniciach, v domovoch dôchodcov či pre chudobných. To, že to nezmenil ani vo Vatikáne, ľudí priťahuje. Na najvýznamnejší kresťanský sviatok prichádzajú do Ríma tisíce pútnikov. Zažiť ich s novým pápežom prilákalo davy. Včera si pozreli, ako František niesol drevený kríž na krížovej ceste, v sobotu pôjdu na veľkonočnú omšu v Chráme sv. Petra a v nedeľu čakajú na prvé požehnanie mestu a svetu od Svätého Otca, ktorý sa svojim predchodcom podobá len málo.

Miriam Zsilleová, SME, 30.3.2013

Fakty

Veľkonočné sviatky

- najviac ľudí videlo piatkovú večernú krížovú cestu pri Koloseu,
- prvá z dvoch veľkonočných omší je po ztomení na Bielu sobotu v Bazilike sv. Petra,
- na Veľkonočnú nedeľu bude omša na Námestí sv. Petra a pápež ju ukončí požehnaním mestu a svetu (Urbi et orbi).

Pápež František umyl a potom pobozkal nohy dvanástim väzňom. Prvý raz aj ženám a moslimom.

objavil nový superhrdina a problémy cirkvi sú zázrakom zažehnané. Niet viac pedofílie, mizogynie, homofóbie, rasizmu ani honby za majetkom. Zdá sa, že jediným problémom, ktorý dnes treba doriešiť, sú upírske bábiky. Zatiaľ čo obyčajný ľud sleduje celé toto divadlo, cirkvi riešia o niečo menej duchovné zá-

ležitosti. Štát si ich „drzo“ dovolil požiadať o zverejnenie majetku. Konferencia biskupov Slovenska považuje túto otázku za neprijateľnú a navrhuje, aby sa ich štát radšej spýtal, či toho nepotrebujú viac. Čo dodať?

**Ivan Hamráček
spoločnosť Prometheus
Pravda, 30.3.2013**

„Ten, čo je najvyššie, musí slúžiť ostatným“

Pápež František vo štvrtok dodržal svoj sľub a v rímskej väznici pre mladistvých umyl a pobozkal nohy 12 trestancom (na snímke). Boli medzi nimi aj dve ženy, a to navyše moslimky. Odklonil sa tak od kresťanskej histórie, podľa ktorej mal Ježiš Kristus pred poslednou večerou umyť nohy všetkým svojim dvanástim apoštolom. Tými boli výlučne muži. Pápežovo konanie však dokazuje jeho snahu o priblíženie katolíckej cirkvi všetkým bez rozdielu.

Pontifik sa na margo svojho výnimočného činu vyjadril, že „ten, čo je najvyššie, musí slúžiť ostatným, je to jeho povinnosťou ako kňaza a biskupa a miluje to, pretože ho to Pán naučil“. Pápež František pred večerou podpísal dekréty umožňujúce blahorečenie celkovo viac ako

60 osobností, martýrov z čias občianskej vojny v Španielsku, ako aj obetí prenasledovania cirkvi komunistickými režimami v Maďarsku a Rumunsku či talianskych obetí nacizmu a komunistických partizánov. Od začiatku svojho pontifikátu sa František prezentuje netradičným správaním a snahou priblížiť sa veriacim. Napríklad sa vozi v otvorenom papamobile či osobne sa zastavuje pri veriacich a podáva im ruky. František umývaním nôh na Zelený štvrtok symbolicky odštartoval veľkonočné sviatky, ktorými si kresťania pripomínajú ukrižovanie svojho spasiteľa Ježiša Krista a jeho zmŕtvychvstanie. Sviatky vyvrcholia zajtra, symbolicky v tretí deň po jeho smrti na kríži. Ide o najväčší kresťanský sviatok. **Šport, 30.3.2013**

Nový pápež udelil požehnanie Urbi et Orbi

Milosrdenstvo a pokoj. To boli hlavné výzvy pápeža Františka v jeho premiérovom veľkonočnom posolstve Mestu a svetu.

Nový pápež opäť prekvapil. Na rozdiel od predchodcov zostal iba pri taliančine a vynechal tradičné pozdravy v cudzích jazykoch.

Prvá veľkonočná omša nového pápeža, ktorá predchádzala požehnaniam Urbi et Orbi bola zároveň bez kázne.

Pápež František sčasti skrátil už aj nočnú vigíliu Bielej soboty, ktorá je najdlhšou cirkevnou bohoslužbou. V nej vyzval veriacich, aby otvorili svoje srdcia pre Krista: „Vpusťte Ježiša do svojho života. Ak si bol až doteraz vzdialený od Boha, urob maličký krôčik. On ťa prijme s otvorenou náručou.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Jeho dnešné posolstvo z Vatikánu sledovalo na Námestí svätého Petra asi dvestopäťdesiat tisíc pútnikov. Zameralo sa v ňom na potrebu milosrdenstva a pokoja.“

František, pápež: „Kristus je naším pokojom, skrze ktorého prosíme za pokoj vo svete, za mier na Blízkom východe najmä medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi, za ukončenie ich dlhotrvajúceho konfliktu. Prosme za

mier v Iraku, nadovšetko v Sýrii, za jej obyvateľov, ktorí trpia a za utečencov hľadajúcich pomoc.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Pápež spomenul i konflikty v Afrike.“

František, pápež: „Nech zavládne jednota a stabilita v Mali a v Nigérii, kde umierajú nevinní, kde sú deti obeťami únosov teroristických skupín.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Hlava katolíckej cirkvi neobišla ani Áziu, predovšetkým napätú situáciu na Kórejskom polostrove.“

František, pápež: „Nech sa tam podarí prekonať všetky nehody a obnoviť ducha zmierenia.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Prvý pápež z rádu jezuitov tiež odsúdil sebeckosť dneška, obchod s ľuďmi a drancovanie prírodných zdrojov.“

František, pápež: „Pokoj celému svetu i keď je rozdelený chamtivosťou tých, ktorí sa ženú za ľahkým ziskom a napriek tomu, že je poznamenaný sebeckosťou, ktoré ohrozuje ľudský život a rodinu.“

Radovan Kondrlík, redaktor: „Pápež František hovoril iba po taliansky a tradičné pozdravy v iných jazykoch nepredniesol. Podľa médií tak asi chcel zdôrazniť svoje postavenie rímskeho biskupa.“ **STV 1, 30.3.2013**

Nádej Veľkej noci

Po celom svete sa dnešným večerom začínajú oslavy najväčšieho sviatku kresťanstva – zmŕtvychvstania Ježiša Krista. V chrámoch opäť zaznie slávnostné aleluja a posolstvo nádeje, že život víťazí nad smrťou. Tortúra Veľkého piatku priviedla Ježiša Krista až do hrobu a zdalo sa, že je koniec. Jeho nasledovníkov ale prekvapila správa nedeľného rána o prázdnom hrobe a Ježišom zmŕtvychvstani.

Jozef Jančovič, bibliista: „Ježiš robí postupne kroky aby priblížil to, že on, ktorý zomrel v tele, aj vstal v tele a preto napríklad si sadne pred učeníkov a je, nepotrebuje jesť, ale učeníci potrebujú vedieť, že on je v tele a nie teda len nejaká fantazma alebo nejaký prelud, respektíve im ukáže svoje oslávené rany. A toto všetko je pre nás niečo, čo nám dáva veľmi silnú nádej ohľadom toho, že dokonca až spravodlivosť božia presahuje hranicu smrti.“

Redaktor: „Práve zmŕtvychvstanie je centrom kresťanskej viery, teda že Ježiš z Nazaretu nie je len učiteľ alebo rebel, ale Kristus, boží syn. Odrážajú to aj veľkonočné obrady a symboly, najmä dynamika svetla a tmy, ktorú prináša paškál – veľkonočná svieca.“

Marián Valábek, kňaz – salezián: „Tento paškál v tej prvej fáze liturgie veľkonočnej vigílie vlastne jediný svietil a potom postupne si od neho zapalujú sviečky ľudia a postupne sa potom pri treťom zvolaní „Kristus – svetlo sveta“ zapália všetky svetlá aj v kostoloch. Takže vlastne vyjadruje, že Kristus je svetlo sveta a on je jediný, ktorý osvetľuje aj našu duchovnú cestu.“

Redaktor: „V chrámoch sa po 40 dňoch pôstu opäť spieva radostné aleluja. Krstom sa do cirkvi začleňujú noví veriaci a z prázdneho hrobu zaznieva veľkonočný odkaz – nebojte sa.“

Marián Gavenda, katolícky kňaz: „Chceme, nechceme, alebo pred tým unikáme, kde si tá perspektíva končí alebo nekončí ovplyvňuje celý život. No a samozrejme to východisko z hrobu aj z nášho osobného je len s Kristom, čiže Veľká noc aj stavia ľudí pred radikálnu otázku – chceme s ním pokračovať, alebo chceme skončiť v hrobe?“

Redaktor: „Veľkonočné obdobie trvá 50 dní a vrcholí Turícami, sviatkom zoslania Ducha svätého. Udalosti veľkonočného rána si kresťania pripomínajú každú nedeľu.“

Martin Linhart, TA3, 30.3.2013

Najmä v mestách veľkonočné zvyky zanikajú

Pre kresťanov je Veľká noc najväčší sviatok. Spojil pohanské znovuzrodenie jari a príchod hospodárskeho roka s oslavou zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Kedysi ho slávil ľudia v meste aj na dedine. Veriaci aj ateisti. Dnes má trochu inú podobu.

Anketa - Opýtaná 1: „Všetci spolužiaci prišli, obľahli ma a ja, jéj, super. A teraz je to už iné.“

Opýtaná 2: „Došli s vedrami, s hrnčekmi, teraz už moc nechodia.“

Opýtaný 3: „Väčšinou ideme na nejaký výlet.“

Katarína Tehlárová, redaktorka: „Väčšina mladých vníma Veľkú noc práve ako príležitosť zarobiť si, zabaviť sa, prípadne si spraviť výlet. Zvyky striktnejšie dodržiavajú spravidla ľudia na vidieku.“

Zuzana Kusá, sociologička SAV: „Vo vidieckom prostredí tento typ sviatku alebo tradície prispieva k udržiavaniu susedských vzťahov alebo dobrých vzťahov v rámci širšieho rodinného príbuzenstva. No, v meste je to zvyklosť, ktorá je pre mnohých obťažujúca.“

Zuzana Beňušková, etnologička SAV: „Mnoho ľudí v závislosti aj od počasia si dopĺňa čas, čo nestihli v záhradkách alebo do prírody. Takže do istej miery funguje tento veľkonočný sviatok aj ako sviatok jari a samozrejme aj je spätý s ľudovými tradíciami, ktoré dodržiavajú zase tí, ktorých baví sa stretávať, sú to hlavne rodinné stretnutia. Tie sú, myslím, veľmi dôležité pre toto obdobie.“

Redaktorka: „Z roka na rok však stúpa počet Slovákov, ktorí využívajú predĺžený veľkonočný víkend na jarnú dovolenku.“

Jana Jochimová, marketing cestovnej kancelárie: „Veľmi populárne sú lyžovačky, či už je to na Slovensku ale hlavne Rakúsko, Taliansko.“

Zaznamenávame skutočne záujem o exotické destinácie. Momentálne tento rok z tých veľkonočných pobytov veľmi populárny je Dubaj, Mexiko, Thajsko, Male Divy a Dominikánska republika.“

Redaktorka: „Dovolenky za tradície však podľa sociologičky vymieňajú predovšetkým ľudia z väčších miest. Ostatní zvyky dodržiavajú aspoň čiastočne.“

Katarína Tehlárová
STV 1, 1.4.2013

Urbi et Orbi

Nový pápež František odslúžil na Námestí Svätého Petra svoju prvú veľkonočnú omšu ako hlava Katolíckej cirkvi a udelil tradičné požehnanie Urbi et Orbi, teda Mestu a svetu. Na rozdiel od svojich predchodcov však vynechal pozdravy v desiatkach svetových jazykov. Pápežovi načúvalo na námestí približne dvestopäťdesiat tisíc ľudí. Vyzval na mier na celom svete. Žiadal diplomatické riešenie sporov medzi Severnou a Južnou Kóreou. Spomenul aj konflikty v Iraku, Sýrii či v niektorých afrických štátoch. Palestínčanov a Izraelčanov vyzval, aby našli odvahu urovnať dlhoročné spory. Hovoril aj o nemorálnom odčerpávaní prírodných zdrojov a obchodovaní s ľuďmi.

František, pápež: „Pokoj celému svetu, ktorý je stále rozdelený lakomstvom tých, čo hľadajú lacný zisk, ranený sebecktom, ktoré ohrozuje ľudský život a rodinu, egoizmom, ktorý pokračuje vo sfére obchodovania s ľuďmi, v tom najrozšírenejšom otroctve dvadsiateho prvého storočia.“

Jozef Scheiner, redaktor: „Pápež nenadviazal na tradíciu svojich predchodcov, ktorí zdravili veriacich v desiatkach jazykov vrátane slovenčiny. Znela len taliančina. Podľa niektorých komentátorov tým chcel zrejme zdôrazniť, že je rímskym biskupom.“

Rádio Slovensko, 30.3.2013

Aj Gréckokatolíci oslávili vzkriesenie

Gréckokatolíci sa do chrámov ponáhľali ešte za tmy. Už tradične sa po bohoslužbe posväcujú i pokrmy. Pravoslávni veriaci sa na veľkú noc ešte len pripravujú.“

Simona Simanová, redaktorka: „Po oslave vzkriesenia Ježiša Krista sa po troch dňoch ticha rozoznali kostolné zvony. Hneď po tom kňaz posvätil i pokrmy.“

Marián Pacák, správca farnosti Stará Ľubovňa: „Je tradíciou, že modlitba vzkriesenia, utiereň vzkriesenia sa robí vždy nadránom a hneď po vzkriesení už sú pokrmy posväcované a teda utekáme domov a ochutnávame z týchto pokrmov, takže máme už také požehnané raňajky doma.“

Simona Simanová, redaktorka: „V obci Kamienka sa veľkonočné dobroty posväcujú až pri nedeľnej omši. Pre zlé počasia tu ale po dvadsiatich rokoch museli svätenie pokrmov presunúť do kultúrneho domu.“

František Krajčák, správca farnosti Kamienka: „Ináč svätíme okolo chrámu. Jedlo v tých košíkoch, to je vlastne život a symbolizuje život. Ale aj naša viera tiež je život.“

Simona Simanová, redaktorka: „Po bohoslužbe sa každý ponáhlal domov.“

Skončil sa totiž štyridsaťdňový pôst.“

Martin Karaš, podpredseda Rusínskej obrody na Slovensku:

„Každému chutí a každý, keď už vidí tú šunku, vajička, ja neviem, ten syr a tú pásku, ktorú pečieme, samozrejme, tak už potom neodolá a každý si pochutná.“

Maroš Černý, redaktor: „Kým gréckokatolícki veriaci už majú veľkonočné sviatky, pravoslávni sa na ne ešte pripravujú. Dôvodom je juliánsky kalendár, ktorého sa dodnes pridriavajú. V roku 45 pred Kristom ho zaviedol Július Cezar.“

Pavol Kačmár, správca pravoslávnej cirkevnej obce v Ladomirovej: „Výpočet je tohto roku 2013 tridsaťpäťdňový. To znamená, že pravoslávni veriaci budú sláviť pásku až piateho mája.“

Maroš Černý, redaktor: „Ešte stále preto žijú štyridsaťdňovým veľkým pôstom. To, že majú sviatky neskôr, im neprekáža.“

Obyvatelka obce Ladomirová: „Keď sa dá, idem aj do cerkvi a zvyčajne oddychujeme, pretože sú to spojené aj s prázdninami.“

Obyvatel obce Ladomirová: „Tie tradície, ktoré boli doposiaľ, tak ich dodržíme. Nielen to pôstie samotné jedlo, ale to je aj pôst, kde sa človek má očisťovať, má sa kajať.“

Maroš Černý, redaktor: „Budúci rok budú všetky kresťanské cirkvi sláviť veľkú noc spolu. A to dvadsiateho apríla.“

STV 1, 30.3.2013

Vatikán obrátil hore nohami!

Vo funkcii šéfa cirkvi je krátko, ale vo Vatikáne neostal kameň na kameni. Pápež František však svojiským a skromným prístupom priťahuje nových veriacich z celého sveta ako magnet. Nedeľnému požehnanu Mestu a svetu (Urbi et Orbi) sa vo Vatikáne prizeralo asi 250-tisíc ľudí. Pápež v ňom vyzval na mier v „milovanej Sýrii“, pre ktorú si praje riešenie občianskej vojny. Spomenul tiež agresívnu Severnú Kóreu aj občianskymi vojnami zmietané Mali a Kongo. Požehnanie predniesol len v taliančine, čo príhovor výrazne skrátilo. Porušil tak tradíciu zdravenia v desiatkach jazykov, ktorú začal Ján Pavol II. Je Turínske plátno podvrh?

Osobitý prístup zaujal aj k Turínskemu plátnu, ktoré v sobotu vystavili pre verejnosť. Pápež totiž netvrdil ako jeho predchodcovia, že na plátno je odlačen Ježiš. Relikviu uchovanú v Turínskom chráme mohli ľudia vidieť naposledy pred tromi rokmi. A druhýkrát v histórii sa objavilo v televízii.

(sim), Plus jeden deň, 2.4.2013

7 vecí, ktorými prevrátil cirkve:

1. Keď sa stal pápežom, namiesto pápežskej limuzíny sa do hotela, ktorý si sám zaplatil, odviezol autobusom.

2. Nepotrpí si na oficiality a byrokraciu. Jeho najbližší mu stále hovoria Bergoglio a oficiálne listy podpisuje jednoducho „František“.

3. Počas stretnutia so svojim predchodcom Benediktom sa odmietol modliť sám a vyzval emeritného pápeža, aby sa modlili bok po boku. Benedikt ho poslúchol.

4. Namiesto luxusného apartmánu v Apoštolskom paláci ostal bývať v hoteli Santa Marta. Jedáva spolu s ostatným personálom v jedálni a omše slúži s radovými zamestnancami..

5. Neštítal sa umyť a pobožkať nohy dvanástim mladým väzňom. Dve z nich boli ženy a bolo to prvýkrát v histórii, keď pápež zapojil do tohto rituálu aj nežné pohlavie.

6. Je aj veľmi schopným manažérom, keďže v Argentíne šéfoval Konferencii biskupov aj Jezuitskému rádu. Spolupracovníci ho opisujú ako pozorného a rozhodného šéfa.

7. Svoju ochranu privádza do mdlôb. Odmieťa sa totiž voziť v nepriestrelnom „papamobile“ a často spontánne vystúpi, aby pozdravil dav alebo pobožkal dieťa či chorého.

Nový pápež mení staré zvyky

Desaťtisíce veriacich sa zúčastnili v nedeľu na veľkonočnej omši, ktorú po prvý raz na Svätopeterskom námestí vo Vatikáne viedol nový pápež František.

Na pravé poludnie udelil požehnanie Urbi et Orbi (Mestu a svetu). Aj v tomto prípade prišiel pontifik, ktorý nemá rád pozlátku a zostáva v jezuitskom duchu verný sriedmemu až asketickému životnému štýlu, s rušením starých zvykov. Na rozdiel od predchodcov nepozdravil asi 250-tisícový dav prítomných rôznymi jazykmi, ale prehovoril iba po taliansky, čím obrad skrátil. Na druhej strane novinkou bolo, že v úvode posolstva pápež zaželel pokoj Izraelčanom a Palestínčanom, Iraku aj „milovanej Sýrii“. Zmienil sa aj o ďalších ohniskách vojenských konfliktov vo svete, ktorý je podľa neho „ranený zničujúcim egoizmom“. Na pondelkovej omši vyzval preto pápež František kresťanov, aby duchovné poznatky získané počas osláv Veľkej noci preniesli do bežného života pomocou správania sa, gestami a rozhodovaním.

Františkove zmeny prístupu sa však nie všetkým pozdávajú. „Pápeža, ktorý hlása skromnosť, si vo Vatikáne náležitú vážiu, ale jeho tvrdohlavosť, že sa chce aj naďalej správať ako biskup chudobných, začína konzervatívnu

hierarchiu, vrátane poľskej, čoraz viac dráždiť“, napísal v nedeľu poľský portál natemat.pl. citovaný dennikom Právo. Portál zároveň informoval o luxusných autách, v ktorých sa vozia poľskí biskupi, a o prepychových palácoch, v ktorých žijú obklopení bohatstvom. Napriek tomu poľský episkopát (zbor biskupov) vydal veľkonočné vyhlásenie, v ktorom informuje veriacich a nepriamo aj pápeža, že katolícka cirkev nie je žiadnou charitatívnou organizáciou. „Pápež František chce chudobnú cirkev pre chudobných, ale to neznamená, že ju zbaví ľudí bohatých, ani to, že sa začne zbavovať kultúrnych pamiatok nazhromaždených Vatikánom za uplynulých dvetisíc rokov“, vyhlásil počas nedeľnej omše varšavský arcibiskup Kazimierz Nycz. V podobnom duchu zneli kázania po celom Poľsku. „Poslaním katolíckej cirkvi je solidarita s chudobnými. Toto cirkevné spoločenstvo však nie je žiadnou charitatívnou organizáciou. Jeho najdôležitejšou úlohou je hlásanie spásy chudobných a evanjelia“, pokúša sa vysvetliť veriacim vo veľkonočnej výzve Konferencia poľského episkopátu. Podľa dokumentu „materiálne potreby ľudí v núdzi dokážu podstatne lepšie uspokojiť iné organizácie, ako je cirkev“.

Pravda, 2.4.2013

Skrátil omšu, porušil protokol a zmenil tradíciu

Pápež František neprestal prekvapovať ani na Veľkú noc. Na Zelený štvrtok prekvapil, keď umyl nohy väzňom, na Bielu sobotu zase skrátil obrady tak, aby netrvali príliš dlho a na Veľkonočnú nedeľu v tradičnom urbi et orbi nezdravil zdĺhavo veriacich v ich národných jazykoch, čo bolo doteraz tradíciou.

Pápež František umyl na úvod veľkonočného trojdňa nohy 12 odsúdeným v rímskom väzení pre mladistvých Casa del Marmo. Porušil tým protokol, keďže umyl nohy aj dvom ženám, z nich jednej moslimke. Svätý Otec väzňom priniesol veľkonočné vajčka a tradičný taliansky koláč v tvare holubice.

Na Bielu sobotu potom viedol skrátenu vigíliu vzkriesenia Pána vo vatikánskej Bazilike sv. Petra. Tradičný trojhodinový obrad skrátili na 2,5 hodiny. Františkovým zámerom totiž

bolo, aby jeho bohoslužby netrvali príliš dlho. Svoju prvú veľkonočnú nedeľnú omšu v úrade najvyššieho pontifika celeburoval na Námestí sv. Petra pred 250 000 veriacimi.

Požehnanie urbi et orbi (Mestu a svetu) však tentoraz nepredniesol tradične v desiatkach cudzích jazykov, ale len v taliančine. Vyzval na zmierenie na kórejskom polostrove, kde Severná Kórea vyhlásila, že vstúpila do vojnového stavu s Južnou Kóreou. „Pokoj celému svetu, aj keď je rozdelený chamtivosťou tých, čo sa ženú za jednoduchými ziskami“, povedal pápež veriacim.

Po svätej omši mu darovali futbalový dres jeho obľúbeného tímu San Lorenzo.

Aj počas veľkonočnej bohoslužby božkal deti. Pápež František nežehnal ľuďom tradične v 60-ich jazykoch, ale len v taliančine. **Nový čas, 2.4.2013**

Kult sebatrýznenia

Katolíci na Filipínach sa nechávajú priklincovať na kríže, šiitski moslimovia sa bičujú. Obetovať sa pre vieru sa dá na niekoľko podôb. Pre tých najoddanejších môže ísť aj o dobrovoľné mučenie sa. Roztiahne ruky a čaká, kým ho lanami dvihnú. Tvári sa pokojne, akoby to bola najbežnejšia vec v živote. Nie je. Filipínčana Artura Batinga idú ukrižovať ako v minulosti Ježiša. Keď je na vrchu, pribijú ho ku krížu desaťcentimetrovými kľincami. Aspoň na chvíľu spoznal, ako sa cítil Kristus. „Sľúbil som to Bohu a on za to moju rodinu ochráni pred chorobami.

Bolo to bolestivé, ale znesiteľné,“ povedal pre televíziu ABC Bating. Bating mal pred rokom svoju „ukrižovaciú“ premiéru. Tento Veľkonočný piatok sa to chystal zopakovať. Osobné ukrižovanie má veľkú tradíciu na Filipínach, kde si najväčšia ázijská komunita katolíkov (je ich asi 75 miliónov) takto vždy na Veľký piatok pripomína Ježišovu obeť.

Zvrátená atrakcia

Z pohľadu na ukrižovaných ľudí, ktorí pred svojím činom neberú ani lieky proti bolesti a niektorých musia okamžite previezť do nemocnice, sa na Filipínach stáva trochu zvrátená turistická atrakcia, ktorá láka aj štáby zahraničných televízií. Nejde pritom o jedinú brutálnu oslavu Veľkej noci na Filipínach. Každoročne sa konajú aj pochody desiatok mužov v čiernych kapucniach, ktorí sa bambusmi pripevnenými na šnúre udierajú po chrbte. Za nimi kráčajú deti, ktoré majú tváre a oblečenie zastrekané od krvi. „Necítim už takmer žiadnu bolesť, nervy sú oslabené. Po tomto idem domov, vyspím sa a o dva dni môžem zas pracovať,“ povedal americkej televízii Alex Laranang, ktorý sa na tomto pochode zúčastnil minulý rok dvanásťkrát. V modlitbách vraj Bohu sľúbil, že tak bude robiť až do smrti. Cirkvi je v tomto v trochu zvláštnej situácii. Na jednej strane nechce, aby sa ľudia dobrovoľne mrzачili, na druhej nechce ani brzdiť prejavy zbožnosti. Miestny arcibiskup Jose Palma vyhlásil, že takéto činy nepodporuje, ale ani neodsudzuje tých, ktorí sa na nich zúčastňujú. „Nesúdime ani neodsudzujeme, len od toho odrádzame,“ povedal. Podobný postoj zaujali aj miestne úrady.

Ľudí v dobrovoľnom mrzačení nepodporujú, no žiadnym spôsobom ich netrestajú a pripravujú pre nich aj rýchlu pohotovosť. Niekedy je akútna pomoc potrebná.

Opus Dei

Podobné prejavy ako na Filipínach sú medzi katolíckimi skôr výnimkou. Po vydaní románu Da Vinciho kód od Dana Browna sa začalo hovoriť o sebamučení v ráde Opus Dei. V knihe sa totiž mních rádu (aj keď v skutočnosti rád žiadnych mníchov nemá) sám bičuje. Realita je o niečo menej atraktívna. Opus Dei vyzýva na obeť, no tá môže mať rôzne podoby pomoc blížnym, ale aj dobrovoľný pôst. Človek sa skrátka musí vzdať časti osobného pohodlia. Niečo pravdy je však aj na rečiach o sebamučení. Niektorí členovia Opus Dei naozaj zvyknú nosiť na hornej časti stehna pás s hrotmi, vyzerá to podobne ako ostnatý drôt. Ten spôsobuje len menšiu bolesť, nie krvácanie, a nosia ho len na dve hodiny denne. Medzi členmi to však nie je povinné, je to teda len na ich rozhodnutí.

Mučenícka smrť

Nejde len o kresťanský svet. Pochody mužov, ktorí sa dobrovoľne dorežú a krvácajú, sú bežné aj medzi šiitskymi moslimami. Nie medzi všetkými, ale medzi ortodoxnejšími áno. Znovu tak prežívajú utrpenie imáma Husajna ibn Alího, vnuka proroka Mohameda a šiitsku obdobu Ježiša Krista. Husajn je pre šiitov nástupcom Mohameda, pre väčšinových sunnitov nie je významnou postavou. Aj preto je sviatok Ašura, deň Husajnovkej smrti, smútočným dňom len pre šiitov. Husajn je symbolom boja za vieru a slobodu proti zlu. Tým zlom bol v roku 680 chalíf Jazíd, proti ktorému sa Husajn postavil. Proti oveľa silnejšej armáde nemal šancu, zomrel mučeníckou smrťou. „Ak Mohamedovo náboženstvo nemôže ďalej žiť bez toho, aby som zomrel, nech ma šable rozsekajú na márne kúsky,“ vyhlásil vtedy. Väčšina šiitov v tento deň len smúti, zakázaná je hudba aj slávnosti. Tí radikálnejší vyjdú do ulíc v smútočnom bielom odeve, dorežú sa a verejne dávajú najavo, ako sa ich Husajnova smrť dotýka. Niekedy pritom ide aj o päťročné deti. Nič na tom nemení ani fakt, že väčšina šiitských duchov-

ných odhovára veriacich od týchto praktík. Napríklad Hassan Nasrallah, vodca libanonskej šiitskej teroristickej skupiny Hizballáh, vyzval šiitov, aby radšej darovali krv a neprelievali ju zbytočne. So samovražednými útokmi pritom problém nemá. V roku 1994 tieto pochody fatwou zakázal aj hlavný iránsky duchovný ajatolláh Chamenei.

Krvavé rituály

Napriek tomu ostávajú populárne. Na ich začiatku si veriaci pripomenú udalosť, pre ktorú sa chcú obetovať. „Práve sa imám v príbehu dostal k Husajnovkej smrti, mnohí ľudia sa začali biť po hlavách a spôsobovať si rany. Niektorí si narezali hlavy nožmi alebo žiletkami, všade bola krv,“ opísala rituál z Libanonu spravodajská televízia al-Džazíra. Podobné rituály sa objavujú prakticky vo všetkých veľkých náboženstvách. Vždy ide o relatívne malú skupinu, ktorá chce dokázať svoju vieru výraznejšie ako iní.

Matúš Krčmárík
SME, 30.3.2013

Oslavy Veľkej noci v Iraku

Veľkonočnú nedeľu za zvýšených bezpečnostných opatrení oslávili aj katolíci v celom Iraku. V chaldejskom kostole sv. Jozefa v Bagdade sa zišlo okolo 200 veriacich. Podľa odhadov žije v Iraku 400 – 600 tisíc kresťanov, medzi ktorých patrí viacero vyznáčov chaldejskej katolíckej cirkvi i menšej katolíckej cirkvi asýrskej. TA3, 30.3.2013

Veľký piatok ostane sviatok

Premiér Robert Fico uistil generálneho biskupa evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Miloša Klátika, že Veľký piatok ako deň pracovného pokoja nebude zrušený. Takisto sa zachová sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Vláda kvôli úsporám od leta uvažovala o zrušení dvoch štátnych sviatkov alebo dní pracovného pokoja, ktoré pripadajú na 1. a 15. september, teda Dňa Ústavy SR a Sedembolestnej Panny Márie. Plus jeden deň, 30.3.2013

Pápež zvládol prvú Veľkú noc. Odsúdil vojny a teror

Pápež František má za sebou sériu veľkonočných obradov, prvú od jeho zvolenia pred tromi týždňami. Okrem tradičných bohoslužieb či krížovej cesty v rímskom Koloseu bolo najočkávanejším jeho veľkonočné poslanstvo mestu a svetu, teda Urbi et orbi. Štvrt' milióna zhromaždených pútnikov z celého sveta prekvapil tým, že na rozdiel od svojich predchodcov Jána Pavla II. a Benedikta XVI. nepozdravil veriacich vo vyše 60 jazykoch vrátane slovenčiny, ale iba v taliančine. Vo veľkonočnom poslanstve sa František zameril najmä na prosby o mier. Podľa neho konflikty v Sýrii a Palestíne trvajú už príliš dlho. Vyzval tiež na zmierenie na Kórejskom polostrove. Odsúdil vojny a terorizmus v Afrike, pričom ostro kritizoval svet nenásytné bažiaci po ľahkých ziskoch. „Zmŕtvychvstanie znamená, že Božia láska je silnejšia než samotné zlo a smrť. Znamená, že Božia láska dokáže pretvoriť naše životy a nechať rozkvitnúť púste miesta v našich srdciach,“ vyhlásil pápež, ktorý je argentínskeho pôvodu. Vo štvrtok František porušil protokol a veľkonočný obrad umývania nôh vykonal vo väzení pre mladistvých. Má ísť o pripomenutie si Ježišovho umývania nôh apoštolom - František však umyl nohy aj dvom ženám, z nich jednej moslimke.

HN, 2.4.2013

Cirkvi sú výnimkou?

Podnikatelia strácajú zákazky a ľudia prácu, no plánované zníženie schodku v rozpočte núti našu vládu prijímať opatrenia, ktorých dôsledky pocítia všetci. Koho sa tieto škrtky nedotkli, sú cirkvi. Pritom sa bránia zverejneniu svojho majetku. Na požiadavku z čias zamatovej revolúcie o odluke od štátu už cirkevní hodnostári zabudli. Zatiaľ žiadna doterajšia vláda nenašla odvahu to zmeniť. Dokonca sa uzatvorili medzištátne zmluvy s Vatikánom, ktoré katolícku cirkev výrazne posilnili.

Ján Profant, Važec
Pravda 03/04/2013

Bližšie k ľuďom

Pontifikát pápeža Františka sprevádza od inaugurácie predsavzatie byť bližšie k ľuďom. Dokazoval to aj počas veľkonočných sviatkov. Oblečený v jednoduchom bielom pápežskom rúchu prehovoril o potrebe obetavej služby druhým.

Jednoduchosť, pokora, pomoc, služba, to sú len niektoré slová, ktorými médiá opisujú pápeža Františka. Muž, ktorý stojí na čele jednej z najväčších cirkví na svete, však tieto slová pretvára do reálnych skutkov. Už počas vigílie na Bielu sobotu dokázal, že jeho kázne budú kratšie a jednoduchšie. Omša trvala o pol hodiny menej ako inokedy. V dnešnej kázni sa zase nezabudol prihovoriť tým slabším a zraniteľnejším, chudobným a chorým ľuďom.“

Pápež František: „Bratia a sestry z Ríma a celého sveta, prajem vám veselú Veľkú noc. Je to pre mňa veľká

radosť, že vám môžem oznámiť, že Kristus vstal z mŕtvych. Tento odkaz chcem poslať každému domu, každej rodine a najmä tam, kde je utrpenie najväčšie, do nemocníc a do väzení.“ Peter Nittnaus, reportér TA3: „Muž, ktorý si zakladá na sociálnej spravodlivosti, každý deň od svojho nástupu na Petrov stolec mení zaužívané postupy vo Vatikáne. Dôkazom jeho jednoduchosti a zmien v pápežskom úrade je aj pontifikovo oblečenie. V porovnaní so svojim predchodcom mal počas kázni oblečené len jednoduché biele rúcho. Kríž nosí nie na zlatej, ale na obyčajnej oceľovej retiazke. Jeho ruku zdobí len pozlátený strieborný prsteň so symbolom pápežského úradu. Počas inaugurácie nemal obuté tradičné červené topánky, ale čierne. Tým všetkým pápež František napĺňa poslanstvo Františka z Assisi a síce byť jednoducho človek.

Peter Nittnaus, TA3, 1.4.2013

O Bezákovi rozhodne pápež František

Tisíce Slovákov už podpísalo petíciu proti odvolaniu arcibiskupa Róberta Bezáka. Pôvodným adresátom bol bývalý pápež Benedikt XVI., ktorý Bezáka odvolal.

Po zmene na pápežskom stolci má vraj petícia oveľa väčšiu šancu na úspech. Nový pápež František, rovná sa nová, oveľa väčšia nádej, tvrdí autori petície na podporu Róberta Bezáka.

Marek Nikolov, organizátor petície, združenie Pastor Bonus: „Petícia je rovnaká ako bola pred tým, len s tým, že sa zmenil adresát.“

Rado Igaz, redaktor: „Petícia má formu otvoreného listu. Podpísalo ho už vyše trinásťtisíc Slovákov: „-Máme dôvodné podozrenie, že otec arcibiskup Róbert Bezák, bol vplyvnými osobami z Cirkvi krivo obvinený a tieto osoby zosnovali aj plán, na základe ktorého bol odvolaný.“

Rado Igaz, redaktor: „Nádej vraj vyvolávajú už prvé kroky pápeža Františka. Napríklad to, že na Zelený štvrtok neumyl tradične nohy dvanástim kňazom, ale väzňom a dokonca ženám, by sa dalo prirovnať k malej revolúcii.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Popri všeobecnom nadšení z pápeža Františka sa objavujú aj kritické hlasy, ktoré mu vyčítajú nepápežské až ci-

vilné vystupovanie. Civilné vystupovanie, netradičný slovník a gestá boli vyčítané aj arcibiskupovi Bezákovi.“

Rado Igaz, redaktor: „Nájde preto pápež František pochopenie pre arcibiskupa Bezáka? Organizátori petície dúfajú, že áno.“

Marek Nikolov, organizátor petície, združenie Pastor Bonus: „Máme veľké očakávania. V dejinách Cirkvi poznáme veľa prípadov neprávom odsúdených kňazov aj biskupov, ktorí boli po rokoch napokon rehabilitovaní.“ Rado Igaz, redaktor: „Pre organizátorov otvoreného listu je teraz dôležité dostať ho aj s podpismi priamo k pápežovi.“

Marek Nikolov, organizátor petície, združenie Pastor Bonus: „Ak by sme posielali ten list priamo cez oficiálnu poštu, máme obavy, že by sa to priamo k svätému otcovi nemuselo dostať.“

Rado Igaz, redaktor: „Názor arcibiskupa Bezáka vám nemôžeme priniesť, pretože Vatikán už zakázal vyjadrovať sa pre médiá. Každopádne už do júla tohto roka by mal pravdepodobne nový pápež definitívne rozhodnúť o jeho ďalšom osude. Organizátori petície dúfajú, že pri tomto rozhodovaní zaväzujú aj podpisy ľudí zo Slovenska.“

Markíza, 02/04/2013

Aféry môžu pochovať Vatikánsku banku

Pranie špinavých peňazí, nepriehľadné miliónové transakcie, kontakty s mafiou či dokonca vražda. Takéto tiene padli v posledných desaťročiach na Vatikánsku banku. Práve škandály spojené s bankou cirkevného štátu mali výrazne prispieť k predčasnému odchodu bývalého pápeža Benedikta XVI. Radikálne kroky plánuje s bankou nový pápež František. Podľa zdrojov z Vatikánu je v hre jej výrazná reforma, či dokonca úplný zánik. „Samozrejme, ak pápež bude chcieť, môže banku zavrieť,“ citovala agentúra AP vatikánskeho preláta s dlhoročnými skúsenosťami v tejto inštitúcii, ktorá má po celom svete aktíva za osem miliárd dolárov. Očakávané zmeny Veľká vnútorná reforma, kompletná zmena vedenia aj zatvorenie banky. Všetky tieto možnosti údajne zvažuje pápež František. „Zatvorenie by bolo naozaj krajným riešením, lebo cez Vatikánsku banku cirkev financuje množstvo aktivít v sociálnej sfére. Žiaduca by bola najmä jej reštrukturalizácia, ktorá by umožnila spriehľadnenie finančných transakcií. Ak sa podarí, bude to obrovský úspech pápeža,“ povedal pre HN český cirkevný historik Jaroslav Šebek. Vatikánska banka totiž spravuje nielen obrovský majetok samotného cirkevného štátu, ale aj medzinárodných katolíckych organizácií, nadácií, diecéz a účtov konkrétnych duchovných. Za posledné tri desaťročia sa však objavili mnohé podozrenia, že sa v nej perú špinavé peniaze talianskej mafie či bohatých Nemcov utekajúcich pred daňami. S očistou sa podľa zdrojov AP spája aj blížiaci sa výmena pápežovej pravej ruky - kardinála Tarciscia Bertoneho. Práve štátny sekretár Vatikánu a číslo dva v jeho hierarchii bol v posledných rokoch priamo spojený s kauzami okolo banky. Aj samotné jej vedenie má byť dlhodobo namočené do škandálov. Slovenská stopa Najmä v poslednom období povest' banky značne utrpela. Naposledy začiatkom tohto roka talianska

centrálna banka zablokovala vo Vatikáne všetky platby bankovými kartami. Zistila totiž, že Vatikán nespĺňa pravidlá európskej únie pre boj proti praniu špinavých peňazí. Celá aféra s Vatikánskou bankou má pritom aj nedávnu slovenskú stopu. „Existujú špekulácie, že práve poukazovanie na nepriehľadnosť ekonomických transakcií bola jedným z dôvodov, prečo bol odvolaný arcibiskup Róbert Bezák. Snažil sa spriehľadniť hospodárenie na Trnavskej arcidiecéze. Podľa odhadov nitky nevedli len na Slovensko, ale až do Vatikánu,“ tvrdí Šebek. Pochybné transakcie To však nie je všetko. Ešte v roku 2010, keď stál na čele banky Bertoneho človek Ettore Gotti Tedeschi, talianski vyšetrovatelia zmrazili Vatikánskej banke 23 miliónov eur. A to pre podozrenia z prania peňazí a nepriehľadných transakcií. Vyšetrovatelia zmrazili vyše dve desiatky miliónov eur v júni 2011, vyšetrovanie však pokračuje. Zatiaľ najväčšiu krízu prežila banka v roku 1982. Roberta Calviho, známeho pod prezývkou Boží bankár, našli obeseného na Blackfriarskom moste v Londýne. Calvi bol predsedom skrachovanej talianskej banky Banco Ambrosiano. Tá sa zrútila po tom, ako z nej zmizlo 1,3 miliardy dolárov vo forme pôžičiek. Za úvermi stáli fiktívne spoločnosti, ktoré mali údajne napojenie na Vatikánsku banku. Tá pritom patrila medzi hlavných akcionárov skrachovaného bankového domu. Vtedajšieho riaditeľa Vatikánskej banky, arcibiskupa Paula Marcinkusa, obvinili ako spolupáchateľa tohto bankrotu. Uchránila ho však jeho vatikánska diplomatická imunita.

Ako funguje Vatikánska banka jej pravý názov je Inštitút pre náboženské diela funguje od roku 1942, vlastní ju cirkev riaditeľom je nemecký právnik Ernst von Freyberg má asi 33-tisíc účtov, distribučnú sieť vo vyše 100 krajinách sveta odhadom má vyše 8 miliárd dolárov v aktívach.

Ofga Gluštková, HN, 4.4.2013

Pápež opäť prekvapil

Pápež František chce, aby ženy zohrávali v cirkvi dôležitejšiu úlohu ako doteraz. Prekvapil tým veriacich, ale aj predstaviteľov Vatikánu.

Redaktorka: „Svätá stolica doteraz presadzovala názor, že ženy nemôžu byť vysväcované za kňazky, pretože Kristus si zvolil za apoštolov mužov. František sa zatiaľ tejto citlivej témy nedotkol, zdôraznil však, že nežné pohlavie zohralo výnimočnú úlohu pri šírení kresťanskej viery, za čo si zaslúži nielen obdiv.“ **Markíza, 03/04/2013**

RADOŠŤ NA BOLEŠŤ

Pápež František sa podpísal na sadru na nohe dievčaťu po skončení generálnej audiencie na Námestí sv. Petra vo Vatikáne. **Šport, 5.4.2013**

Na počesť pápeža

Zástupcovia futbalovej reprezentácie Talianska vyzvali Argentínu na zápas, ktorý by sa 14. augusta odohral na počesť nového pápeža, rodáka z Buenos Aires. „Bolo by krásne mať audienciu u pápeža a potom ísť jedným autobusom na štadión,“ povedal tréner Talianov Cesare Prandelli. **Nový Čas 04/04/2013**

Chávez v nebi.

Aspoň v televízii

VENEZUELA - Tesne pred veľkonočnými sviatkami posunula venezuelská štátna televízia Vive TV kult zosnulého prezidenta Huga Cháveza na novú úroveň.

Začala vysielat' animovaný klip, v ktorom H. Chávez vstupuje do neba, kde ho prijímajú ďalšie ikony latinskoamerických dejín. Venezuelský arcibiskup ešte pred začiatkom najväčších katolíckych sviatkov roka varoval, že žiadneho pozemského politika neradno zbožš'ovať. Opozícia zase kritizuje využívanie Chávezevej popularity v prebiehajúcej prezident-skej kampani. **čtk, Trend, 4.4.2013**

Záchrana kostolíka

Drevený kostolík v obci Šmigovec dlhé desaťročia chátral.

Ján Mečiar, moderátor: „Priam zo dňa na deň sa však stal mimoriadne vzácnym, žiadaným a dokonca ho v rekordne krátkom čase vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku.“

Aneta Sedlmair Parišková, moderátorka: „A to všetko preto, že cirkev ho chcela rozobrať a premiestniť na pútnicke miesto do Lutiny.“

Ján Mečiar, moderátor: „Od svojho zámeru nakoniec upustila a chrám zostal v obci.“

Aneta Sedlmair Parišková, moderátorka: „Objavil sa však nový problém. Ak ho čím skôr neopravia, podľa starostu sa zrúti.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Na celom svete je sto kultúrnych pamiatok, ktoré sú mimoriadne ohrozené. Tento malý kostolík bude možno čoskoro patriť medzi ne. Nomináciu dreveného chrámu Nanebovzatia Pána do zoznamu sto najohrozenejších pamiatok sveta poslali americkej nadácii, ktorá ho spravuje. Tá by mohla poskytnúť finančnú a technickú pomoc, ktorú chrám potrebuje okamžite.“

Michal Pidanič, starosta obce Šmigovec: „Chrám už si sadol pod úroveň zeme.“

Daniela Galandová, riaditeľka NOKDC: „Zaradenie do zoznamu má výhodu aj v podobe komunálnych a marketingových aktivít, čiže možnosť naštartovať vlastne kultúrno-poznávací ruch.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „O záchranu kostolíka sa snažia aj miestni obyvatelia, aj keď paradoxne práve oni čelia najväčšej kritike, že sa o chrám doteraz vraj nezaujímali. Starosta Šmigovca vlni požiadala ministerstvo vnútra o povolenie na zbierku. Lenže narazil na problém. Síce by ju zorganizovať mohol, no len na území obce.“

Michal Pidanič, starosta obce Šmigovec: „No a nakoľko obec má deväťdesiatdva obyvateľov, to nám veľmi nepomôže.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „V týchto dňoch však svit-

Smrť Lucky(+ 5) je pre nás výzvou k ľudskosti

Utýrané dievčatko do neba odprevadil arcibiskup Bezák:

Je už hviezdou na oblohe! Na ružinovskom cintoríne v hlavnom meste vo štvrtok popoludní pochovali utýranú Lucku (+ 5). S dievčatkom sa prišli rozlúčiť stovky cudzích ľudí, ktorých utrpenie Lucky zasiahlo hlboko do srdca a na jej pohreb sa spoločne vyzbierali. Na poslednej ceste anjelika odprevadil arcibiskup Róbert Bezák. Počas cirkevného obradu vyzval k ľudskosti. Aj v príbehu Lucky bola totiž jej najbližšia rodina tou najvzdialenejšou a musela si prežiť obrovskú krutosť.

Smutný príbeh utýranej Lucky dojal celé Slovensko. Ľudia na poslednú rozlúčku s ňou priniesli kvety, hračky a už pri príchode im po tvárach stekali slzy. Na pohreb prišiel aj jej otec. „Ďakujem veľmi pekne každému jednému, že som Lucku mohol pochovať,“ povedal smutne. Cirkevný obrad viedol odvolaný arcibiskup Róbert Bezák aj napriek tomu, že z Vatikánu dostal zákaz hovoriť na verejnosti. „Naše srdcia sú naplnené smútkom. Lucia túžila žiť,“ začal na úvod dojímavého obradu. Vo svojich slovách upozorňoval na krutosť a neľudskosť, ktorá vládne v dnešnom svete. „Silný egoizmus, lebo ja chcem, ja môžem, ja musím, nehľadaj na to, čo tí ostatní. Práve malé deti by potrebovali viac záujmu o ich život, lebo sú bezbranné. Dnešný egoizmus posúva človeka do pozornosti seba samého,“ hovoril Bezák aj o dôvodoch, ktoré boli príčinou toho, že Lucka tak veľmi trpela. „To prvé, čo potrebujeme, je rodina, ľudská spoločnosť. Lucia vo svojom krátkom živote je pre nás všetkých zásadnou otázkou, v dnešnej dobe

krízy, že sa staráme každý o seba,“ pokračoval arcibiskup. Ľudia by si mali uvedomiť, že záleží na každom človeku. „Tento smutný pohreb je výzvou k ľudskosti. Lucia už zažíva božie nebo. Konečne zažíva tú radosť, ktorej kúsok mala zažiť aj tu na zemi. Povedal by som skôr, Lucia, ty pros za nás tam hore, aby sme nezabúdali, že patríme k sebe,“ uzavrel dojímavý obrat Bezák. Podobné slová a výzvy k ľudskosti zazneli prednedávnom, keď na pápežský stolec zasadol pápež František. S dievčatkom sa lúčili aj známi speváci. Kuly zo skupiny Desmod malej princeznej na ceste do neba spieval Hľadám Ťa tam, kde sú hviezdy. „Bolo veľmi smutné tam spievať. Veľmi trefné však bolo to, čo povedal pán Bezák, aby sme si všetci vstúpili do svedomia.“

Teraz sme si tu všetci blízki, no jej najbližší jej boli v minulosti práve tí najvzdialenejší. Myslím, že jeho slová boli presné a vystihovali to, čo sa stalo,“ povedal Kuly. Peter Cmoric Lucku odprevadil piesňou Hallelujah.

Celé Slovensko pred niekoľkými mesiacmi šokoval príbeh na smrť utýranej Lucky. Jej malé telíčko rodičia tri roky ukrývali v byte. Matka Alexandra a otcim Juraj sedia vo väzení. Po krutom osude môže Lucka teraz konečne v pokoji odpočívať.

Dievčatku dali zbohom stovky ľudí, ktorých zasiahol jej smutný príbeh. Lucia, ty pros za nás tam hore... Arcibiskup Bezák Lucka podľa Bezáka potrebovala viac lásky a záujmu o jej život, namiesto toho však kruto trpela.

Veronika Vavrová
Nový Čas, 5.4.2013

la nová nádej a peniaze sa možno predsa len podarí vyzbierať.“

Daniela Galandová, riaditeľka NOKDC: „Tento mesiac sme požiadali ministerstvo vnútra o povolenie celoslovenskej verejnej zbierky.“

Katarína Kleknerová, redaktorka: „Tento chrám reprezentuje kultúrne dedičstvo Rusínov

v pohraničí. Zatiaľ je však jeho osud takpovediac v rukách Božích.“

Daniela Galandová, riaditeľka NOKDC: „Sme žiadali kompetentné inštitúcie viackrát v priebehu minulého roka o systémové riešenie problematiky záchranu kultúrneho dedičstva, ale zatiaľ bez odpovede.“

TV JOJ, 4.4.2013